

IQARA

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI NR 1.

1. AUGUST 2009 / 10 SHABAN 1430

Ramadan varsti käes!

NÄPUNÄITEID PALVELE
KESKENDUMISEKS

Hadithinurk

IGAPÄEVASED DUAD

*Moslemiäevik:
Ramadan*

Eesti Gümnasistid
Islamist

Mošee uues majas!

Kui ma ise ligi kaheksa aastat tagasi islami vastu võtsin, ei olnud mul õrna aimugi, kas Eestis üldse moslemeid on. Kui ma siis veidi enam kui kolm aastat tagasi Eestisse kolisin, sain teada, et Eestis on väike peamiselt tatarlastest ja aseritest koosnev islami kogukond ja mõned nõ „isehakanud“. Väga suur hulk nendest eesti rahvusest moslemitest, kellega ma tuttavaks saama hakkasin, elasid aga väljaspool Eestit.

Peale seda, kui me veidi vähem kui kolm aastat tagasi www.islam.pri.ee kodulehte tegema hakkasime, oleme näinud, et moslemeid tuleb aina juurde, justkui seeni peale vihma, subhaan Allah!

Meid on juba päris palju, elagu me siis Eestis või mujal. Seega oleks viimane aeg, et ka meil oleks võimalus lugeda ajalehte või ajakirja, mis oleks meie ühise usu kohta kirjutatud keeles, mida me kõige paremini mõistame. Eesti moslemite kuukiri „Iqra“ on selle koha pealt väike arglik algus. Loodame, in ša Allah, et tulevikus, kui Eesti Islami Kogudusel on selleks majanduslikud võimalused, hakkab ilmuma ka ajaleht või ajakiri trükis. Seniks püüame läbi ajada elektroonilise variandiga.

Eesti moslemid, olgu teie emakeeleks kas eesti või vene (või ka mõni muu) keel, ootame teie panust meie pisikesse kuukirja aadressil info@islam.pri.ee. Kuukiri hakkab in ša Allah ilmuma iga päikesekalendri kuu esimesel päeval (saadame selle Eesti moslemite listi ja paneme üles ka kodukale). Järgmise kuu numbrisse jõudmiseks peaks artikkel või mõtteavaldus olema meile saadetud vähemalt 20. kuupäevaks.

Mõnusat lugemist ja toredate koostööd!

Kuukirja toimetajad Aisha ja KhadejaJ

SISUKORD

<i>Kuidas ramadanist sai moslemite kohustus (Autor:Aisha)</i>	4
<i>Uue mošee kontakt</i>	5
<i>Minu Ramadani plaan (Koostanud:Aisha)</i>	7
<i>Näpunäiteid palvele keskendumiseks (Autor:Asma)</i>	10
<i>Moslemipäevik - Ramadan (Blog)</i>	11
<i>Põrgu ja Paradiis (Tõlkinud:Khadeja)</i>	14
<i>Retseptid Ramadaniks (Autorid: Khadeja ja Fatima)</i>	18
<i>Igapäevased duad (Koostanud:Aisha)</i>	19
<i>Hadithinurk -paast (Koostanud:Aisha)</i>	21
<i>Õnnistatud ramadanikuu (Autor:Amina)</i>	22
<i>Hadithinurk - Valitud hadithe paastumisest (Koostanud:Aisha)</i>	23
<i>Mälestame öde (Koostanud:Aisha)</i>	25
<i>Eesti gümnasistid islamist (Koostanud:Kerli)</i>	27
<i>Uut kodulehel</i>	34
<i>Lastele (Koostanud:Aisha ja Khadeja)</i>	35
<i>Охрана окружающей среды – это поклонение Аллаху (Autor:Andrei)</i>	39
<i>Koraaninurk</i>	44

KUIDAS RAMADANI PAASTUST SAI MOSLEMITE KOHUSTUS ...

Sõna „ramadan” tuleb arabi keelsest tüvest RMD, mis väljendab tugevat kuumust või kuivust. Osad õpetlased pakuvad, et kuu sellise nimetuse taga on islamieelsel ajal araabia beduiinide hulgas kasutatud päikesekalender, mille järgselt ramadanikuu oli suve kõige kuumemal ajal. Kui võeti kasutusele kuukalender, hakkas ramadan aastas ringi liikuma, kaotades oma kliimatilise kuumuse tähenduse, kuid nüüd võib see väljendada tulitavat ning intensiivset nälga ja janu, kuna paastumine põletab ära eelnevad patud.

Koraan ütleb: „O teie, kes te usute, teile on määratud saum (paast), nagu see oli määratud neile, kes olid enne teid, et saaksite jumalakartlikeks. (Paastuma peab) teatud arvu päevi, kuid see, kes teist on haige või reisil, (paastugu) sama arv muid päevi. Ja need, kellel on raske paastuda (vanaduse, haiguse, raseduse tõttu), toitku vaest (iga paastumata päeva eest). Teha head omast tahtest on aga veelgi parem. Ja paastumine on teile hea, kui te vaid teaksite. Ramadan on kuu, mil saadeti alla Koraan, juhiks inimkonnale, selgeks juhiks ja vahetegijaks. Ja kes on tunnistajaks kuule (kuu ilmumisele), paastugu see (kuu). Ja kes on haige või reisil, (paastugu) sama arv muid päevi. Jumal tahab teile lihtsust ja mitte raskust. Peate täitma sama arvu päevi ning ülistama Jumalat, et Ta on teid juhtinud, et saaksite Talle tänulikud olla.” (2:183-185)

Ramadanikuul paastumine ei olnud aga prohvet Muhammedi (saws) misjoni algusest saadik moslemitele kohustuseks. See sai kohustuseks 624. aastal.

Aisha (raa) on edastanud: „*Quraišidel (st Quraiši hõimu liikmetel) oli kombeks islamieelsel ajal paastuda 'ašura päeval (islamikalendri 1. kuu muharrami 10. päeval). Jumala sõnumitooja (saws) andis moslemitele käsu sel päeval paastuda, kuni kohustuslikuks sai ramadanikuu paast, mille peale Prohvet (saws) ütles: „Kes tahab ('ašura päeval) paastuda, võib paastuda ja kes ei taha (sel päeval) paastuda, ei pea paastuma.*““ (Sahih Al-Bukhari 1893)

Ka oli paastumine algselt moslemite jaoks väga raske. Selle kohta annavad tunnistust järgmised hadithid:

Abdullah (raa) on edastanud: „*Prohvet (saws) paastus jätkuvalt mitmeid päevi. Ka inimesed tegid seda, kuid see oli neile raske. Seega Prohvet (saws) keelas neid (paastuda jätkuvalt rohkem kui ühe päeva). Nad ütlesid: 'Aga sina paastud katkematult (st talle ei viidud ei õhtul ega hommikul toitu). Prohvet (saws) vastas: 'Ma ei ole nagu teie, sest mulle võimaldatakse toitu ja jooki (Jumala poolt).'*“ (Sahih Al-Bukhari 1922)

Al-Bara (raa) on edastanud: „*Muhammedi (saws) kaaslastel oli kombeks, et kui mõni neist paastus ja talle toitu toodi (õhtuseks paastu katkestamiseks), kuid ta enne söömist magama jäi, ei söönud ta enne järgmise päeva päikeseloojangut. Qais bin Sirma Al-Ansari paastus ning tuli iftaari ajal oma naise juurde ning küsis, kas tollel on midagi süüa. Naine vastas: 'Ei, aga ma lähen toon sulle midagi.' Qais tegi päeval rasket tööd, seega uni võttis ta üle võimust ning ta jäi magama. Kui ta naine tuli ning teda nägi, ütles ta: 'Milline pettumus sulle.' Kui jõudis kätte järgmine keskpäev, Qais minestas ning Prohvetile (saws) anti kogu asjast teada, mille peale ilmutati järgnevad värsid: 'Teile on tehtud legaalseks paastuöödel olla vahekorras oma naistega ...' Kõik olid selle üle väga rõõmsad. Jumal ilmutas ka: '... ja sööge ning jooge kuni valge niit (valgusviirg) eristub teil mustast niidist (öö pimedusest) ...' (2:187).“ (Sahih Al-Bukhari 1915)*

Sellest ajast on moslemitel kohustuseks paastuda ramadanikuul, päikesetõusust päikeseloojanguni, kuid öösiti ei paastuta.

Koostanud: Aisha

Paastu kohta rohkemat vaata veebilehelt

<http://www.islam.pri.ee/saum/saum.htm>

TÄHELEPANU

TALLINNA MOŠEE ASUB NÜÜD UUTES
SUUREMATES RUUMIDES!

Mošee ja Eesti Islami Koguduse ruumid asuvad nüüd Ülemiste lennujaama lähistel uuel aadressil:

Keevise tn 9, 11415 Tallinn

Mošee on avatud **iga päev 9h-22h**.

Kohale on võimalik sõita bussidega nr 65, 15 ja 7. Maha tuleb minna Dvigateli peatuses, minna teisele poole teed, ülikooli taha. Mošee asub suure musta Microlinki maja juures.

Kesklinnast tulles on võimalik kohale jõuda ka nr 2 bussiga. Maha tuleb minna Ülemiste keskuse juures, minna teisele poole teed paremale ja keerata kohe vasemale.

MINU RAMADANIPLAAN

Koostanud: Aisha

1. EESMÄRK:

Sel ramadanil kasutan 100% oma potentsiaali. Seega olen otsustanud:

- Olla võimalikult jumalakartlik ning parandada end igal võimalikul viisil.
- Kasvatada iseloomu ja enesedistsipliini.
- Lugeda ning õppida võimalikult palju oma usu kohta.
- Võimalikult palju palvetada.
- Mõelda ka surmast, kuna me keegi ei tea, millal on meie kord lahkuda. See ramadan võib olla mu viimane ...

2. PALVE:

Oma palve parandamiseks olen otsustanud:

- Töötada oma keskendumisvõime kallal.
- Parandada oma mõistmist sellest, mida ma palves ütlen ja selle üle mõtiskleda.
- Seista palves ka öösiti (tahažžud).
- Olla pikemalt täiskummarduses (sužud) ning paluda Jumala juhtimist ning andestust.
- Ärgata alati fažriks!

3. KORAAN:

Oma Koraani teadmiste parandamiseks olen otsustanud:

- Lugeda võimalikult palju Koraani. - Kui soovin Koraani ramadanikuu jooksul läbi lugeda, loen 30 päeva jaotuse järgi¹. Kui aga soovin ramadanikuul alustada Koraani lugemist ja selle aastaga läbi saada, loen umbes 20-25 värssi päevas.
- Õppida pähe uusi suurasid. – Selleks, et ma ei väsiks, võiksin võtta harjumuseks õppida iga päeva 10, 5, 3 värssi, nii nagu enda võimete järgi suudan, ning samamoodi jätkata ka peale ramadani lõppu.
- Õppida Koraani retsiteerimise reegleid (*tažwiid*)².
- Mõtiskleda Koraani värsside tähenduse üle.
- Õppida ja lugeda Koraani seletust (*tafsiir*) (näiteks Tafsir Ibn Kathir³).

1   **1)** 1:1-2:141, **2)** 2:142-2:252, **3)** 2:253-3:92, **4)** 3:93-4:23, **5)** 4:24-4:147, **6)** 4:148-5:81, **7)** 5:82-6:110, **8)** 6:111-7:87, **9)** 7:88-8:40, **10)** 8:41-9:92, **11)** 9:93-11:5, **12)** 11:6-12:52, **13)** 12:53-14:52, **14)** 15:1-16:128, **15)** 17:1-18:74, **16)** 18:75-20:135, **17)** 21:1-22:78, **18)** 23:1-25:20, **19)** 25:21-27:55, **20)** 27:56-29:45, **21)** 29:46-33:30, **22)** 33:31-36:27, **23)** 36:28-39:31, **24)** 39:32-41:46, **25)** 41:47-45:37, **26)** 46:1-51:30, **27)** 51:31-57:29, **28)** 58:1-66:12, **29)** 67:1-77:50, **30)** 78:1-114:6.

2   Õppimisvõimalus näiteks - <http://www.abouttajweed.com/>

3   Võimalus alla laadida - <http://www.islambasics.com/index.php?act=lib&cat=name&letter=T&page=5>

4. DUA:

Et olla Jumalale lähemal, olen otsustanud:

- Õppida igapäevaseid duasid (mida öelda, kui ärkad, kui lähed välja, kui tuled koju jne)⁴.
- Öelda duasid peale palvetamist.
- Öelda dua paastu katkestamisel.
- Õppida duasid Koraanist ja Sunnast (näiteks kogumikust „Fortress Of the Muslim“⁵).
- Teha duasid nii oma lähedaste (moslemite eest, et Jumal neid aitaks ja hoiaks ning mitte-moslemite eest, et Jumal neid juhiks) kui ka abi vajavate õdede-vendade eest üle maailma.

5. TERVIS:

Oma tervise eest hoolitsemiseks olen otsustanud:

- Loobuda halbadest harjumustest (nagu rämpstoidu söömine, Coca-Cola ja muude ebatervislike jookide joomine, suitsetamine, moslemile mitte-sobivates kohtades käimine jne).
- Hoida kontrolli all oma magamisharjumused.
- Hoiduda liigsöömisest.
- Eelistada puu- ja juurvilju rasvasele ja magusale.
- Võimelda ning hoolitseda muul viisil oma füüsilise eest.

6. TEADMISED:

Oma teadmiste suurendamiseks olen otsustanud:

- Lugeda islamialast kirjandust⁶.
- Käia islamiloengutes.
- Alustada islami või Koraani õppimise grupis käimist.
- Lugeda islami õpetlaste artikleid Internetis⁷.
- Kuulata tuntud õpetlaste loenguid islamist⁸.

7. HEAD TEOD:

- 4 Nimekiri - http://www.islam.pri.ee/duua_1.php
- 5 Võimalus alla laadida - <http://freebooksource.info/?p=15499>
- 6 Näiteks - <http://www.islam.pri.ee/kasulikkirjandus.php> nimekirjast, <http://www.islambasics.com/index.php?act=lib&cat=name&letter=A> või http://islamic-knowledge.com/Books_Articles/ saidilt.
- 7 Näiteks - <http://troid.org/> (artiklid ja audio), <http://www.spubs.com/sps/> (palju erinevat kõigile), http://islamic-knowledge.com/Books_Articles/, <http://abdurrahman.org/index.html>, <http://understand-islam.net/site/>, <http://www.subulassalaam.com/index.cfm>.
- 8 Näiteks - <http://www.islam.pri.ee/kasulikuulamine.php> all olev nimekiri saitidest.

Hasanate („plusspunktide“)kogumiseks olen otsustanud:

- a) Igati abistada oma vanemaid, naabreid ja teisi, kes abi vajavad.
- b) Annetada vaestele - mitte ainult andes raha inimestele, keda ma ei tunne, vaid tehes ka diskreetselt vajalikke kingitusi neile, kes on meie ümber ning seda vajavad. Kõige parem almus on antud nii, et vasak käsi ei tea, kui palju parem andis.
- c) Austada endast vanemaid.
- d) Käituda alati laitmatult ja moslemile kohaselt, alati meeles pidades, et esindan kogu *ummat*.
- e) Kergendada oma moslemitest vendade-õdede koormat.

8. HALVAD TEOD:

Sajjiate („miinuspunktide“) vältimiseks olen otsustanud:

- a) Lõpetada valetamise.
- b) Lõpetada teistest halva rääkimise ja klatšimise.
- c) Vältida endast välja minemist.
- d) Vältida televiisori ees aja raiskamist, eriti filmide, seriaalide jne vaatamist.
- e) Vältida millegi kasuliku tegemise või õppimise asemel kasutat lobisemist.

9. LILAT UL-QADR:

„Saatuse ööga“ seoses olen otsustanud:

- a) Otsida seda ramadanikuu 10 viimase paaritu öö hulgast.
- b) Paluda andestust oma mineviku pattude eest.
- c) Paluda õigele teele juhtimist tulevikuks.
- d) Retsiteerida Koraani.
- e) Seista palves.

NÄPUNÄITEID PALVELE KESKENDUMISEKS

Autor: Asma

Kas teil on probleeme palvele keskendumisega?

Minul on. Kohe koledal kombel on. Vahel mõtted kohe lähivad ... Kaugele-kaugele. Kole asi.

Igatahes ma teadvustan endale, et asi on hull. Sest palve on ikkagi väääääääga tähtis. Vahel see kohe teeb mind kurvaks, sest mitte ei õnnestu end parandada. (Muide, naljaga pooleks: moslem võib end ka lohutada, et kõik need saatana kõrvasosistamised palve ajal on tõendiks, et muidu on tema usuga asjad korras. Sest saatana pidavat olema nagu varas – ta läheb ainult sinna, kust midagi võtta on.

Aga ma üritan end parandada. Kuulan siin juba ma-ei-tea-mitmendat korda loengut alandlikkusest (khušua) palves.

Esimesi kordi kuulates jäid meelde sellised punktid:

- aeglane retsitatsioon,
- pausid Al-Fatiha üksikute värsside vahel,
- tõeliselt aeglaselt ja mõttega lausunud „subhaana rabbi al-a'la“ sužudis olles,
- iga asendimuutuse rahulik fikseerimine ja
- kõige öeldu üle järele mõtlemine.

Esmalt see tõepoolest aitas. Aga järk-järgult tuhmus ka nende võtete mõju. Mõtted hakkasid taas mujale rändama.

Kuulasin nüüd eelmisel nädalal seda loengut uuesti ja sel korral jäi mul hoopis muu kõrvu. Nimelt jutustab see lektor ühe hadithi, milles keegi (noor)mees kirjeldab, kuidas ta kord prohvetiga (saws) öösel palvetas. Kuidas prohvet (saws) retsiteeris palves Al-Baqarat ja too noormees mõtles, et kui poole peale jõuame, siis läheme rukusse. Aga ei, prohvet (saws) retsiteeris Al-Baqara lõpuni. Too mees siis mõtles, et nüüd kindlasti läheme rukusse, aga ei, prohvet (saws) alustas kohe suuraga Al-Imran ...

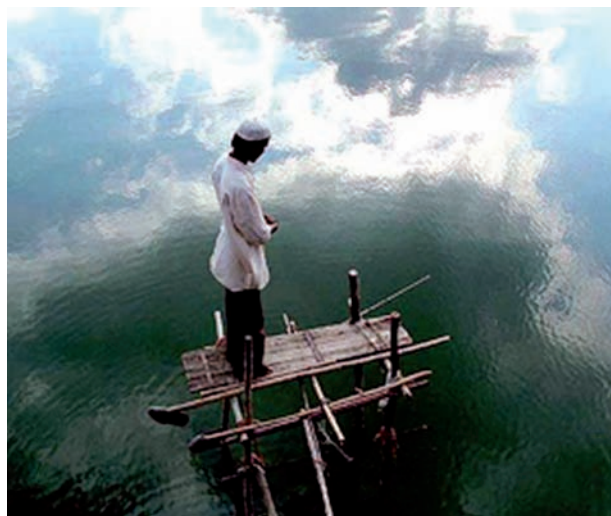
Ja siis esitas lektor küsimuse: Kuidas suutis prohvet (saws) nii kaua palves seista? Ja kas teate, mis selle vastus on? Prohvet nautis palvet! Tema jaoks oli palve nauding ja puhkus.

Tema ütles, kui oli väsinud: „Tule, Bilal, palvetame!” Ja ta sai palvest uut jõudu ja värskust. Ja mida teeme meie? Meie mõtleme väsinud olles: „Oh, nüüd vaja veel kähku palvele ühele poole saada!”

Ma sain aru, et olen seni palvesse täiesti valesti suhtunud. Et ma ei olnud seni palve tegelikku olemust üldse mõistnudki. Mõelda vaid, mis mul kõige sellega kaotsi on läinud!

Ja nüüd ma tahan ümber mõelda. Ma tahan ka palves puhkust näha! Ma tahan palve lõpule jõudes olla kurb, et palve juba läbi saab! Ma tahan palves Jumalale lähemal olla! Ma tahan palvet nautida!

<http://mina-ja-islam.blogspot.com/>

Moslemipäevikud : Ramadan

MINU ESIMENE RAMADAN

Oli aasta 2001. Paljudele meenub selle aastanumbri kohta 11.09 ja Twintowers, mulle aga üks äärmiselt irooniline seik just selle moslemitele edasise tagasihutamise alguseks saanud eelnevast öhtust.

Olin siis veel värske moslem, elevust täis. Töötasin hotellis administraatorina ning just 10. septembri öhtul vestlesin ühe ameeriklannast külalisega islamist ja selle ilust. Veidi skeptiline külaline muutus minu optimismist ja õhinast ka ise, ning esitas aga üha rohkem ja rohkem küsimusi. Mul polnud sel öhtul aimugi, et järgmisel päeval on tema arvamus islamist ja moslemitest võib-olla hoopis midagi muud ...

Niiis, minu esimene Ramadan ... Tegelikult ei mäletagi ma sellest nii palju, kahjuks. Meeles on see, et uurisin Internetist, mida Ramadani ajal süüakse, millised on kombad ja kuidas vaaritada.

Nagu arvata võib, oli mu esimene Ramadanisupp kõike muud kui sarnane sellega, mis tegelikult peaks. Seega tõi mu abikaasa araablase lihakarnist shorba't ja mina õppisin samal ajal kokakunste.

Kohutav peavalu oli esimesel päeval ja hotelli retseptisoonis pidin klientidega veidi kaugemalt suhtlema, et

mu halb hingeõhk nendeni ei jõuaks. Üllas oli see moment, kui päike loojus ja tundsin, et olen millegi väga suurega hakkama saanud, subhanallah!

lialgi pole mulle toidupala maitsnud nii hea, kui seda peale paastupäeva - piisab vaid paarist datlist ja hapupiimast, et nälg saaks kustutatud ja nagu enam ei tahakski!

Ja nii ongi, et ainult aasta erilisel kuul - Ramadanikuul - maitseb toit kõige paremini ning mida lähemale jõuab see päev, seda kiiremini hakkab süda tuksuma ...

Ramadan mubarak kõigile!

Khadeja

MINU ESIMESED

Mäletan oma esimesest Ramadanist väga vähe. Ei tea miks. Kahtlustan, et ju mu *imaan* ei olnud toorkord veel nii kaugel, et ma selle kuu tähendusest üldse õieti oleksin aru saanud.

Seda, kuidas esimest korda paastusin, mäletan küll. Kahtlesin enne tõsiselt, kas üldse saan päev otsa söömata-joomata olla. (Mul oli varem nimelt alati tõeliselt paha olla, kui ma ei olnud hommikust söönud. Kui pidin näiteks kunagi vereproovi andma minema ja ei tohtinud enne seda süüa, siis oli bussisõit polikliinikusse minu jaoks tõeline katsumus.) Paastumine üllatas mind aga väga. Ei mingit iiveldustunnet, lihtsalt imeline kergus ja öhtu poole kerge janu (oli suvi). See oli mulle tõendiks, et paast on ikkagi midagi hoopis muud kui tavaline nälgimine.

Ja siis see esimene kuivatatud dattel peale päikese loojangut! Nii väike killuke, aga milline energia sellest tuleb. Lausa tunned, kuidas see kogu su kehast läbi voogab! Muidu mulle kuivatatud puuviljad ei meeldi, igasugu kuivatatud õunad ja rosinad ajavad mulle judinad peale. Kõige hullemad on veel kuivatatud ploomid, uh! Aga kuivatatud datlid on erandiks, need mulle meeldivad!

Oma teist Ramadani mäletan aga hästi. See oli eriline. Elasime toona mošees 10 minuti kaugusel ja nii oli võimalik, et iga mu päev algas ja lõppes mošees. Sealt läksin otse peale fažrit tööle ja mu päeva

lõpetas *tarawiih*-palve. Kui nüüd järele mõtlen, siis see oli minu seni kõige ilusam Ramadan.

Ramadan mubarak, armsad õed ja vennad!

Asma

ESIMENE RAMADANIPÄEV MINU ELUS

Nüüd just lõpetasin *maghribi* palve ja sõin natuke. Minu jaoks on see Ramadan veel selle poolest väga eriline, et õpin ka õigesti palvetama (varemalt palvetasin ainult mugavalt istudes ja lihtsalt suheldes Jumalaga). Kogu öö ei saanud ma korralikult magada, olin ärevil. Lõpuks sai kell kolm ja ma võisin voodist tõusta, et midagi süüa ja pesta ja alustada oma esimese palvega. Üldiselt on päris raske keskenduda palvusele ja samal ajal püüda raamatust järge ajada, et mis nüüd teha tuleb. Seega võttis see kõik mul ikka päris kaua aega, kuna oleks olnud väga kahju, kui oleksin lihtsalt liigutused ja laused läbi lasknud, ilma neid mõtlemata ja nede tähenduse üle mõtisklemata ning ilma sõnu tunnetamata.

Igatahes sain siis mõne aja pärast uuesti magama minna. Aga und ei tahtnud üldse tulla. Vähkresin ja vähkresin. Igatahes olin siiski mingi aeg magama jäänud. Hommikul nagu ikka läksin tööle.

Kõige rohkem kartsin seda, et ei pea paari tundigi ilma veeta vastu. Olen harjunud kogu aeg vett jooma. Keegi vist ei oska kokku arvestada, kui palju ma seda endale päeva jooksul sisse kaanin. Aga tõesti, ei tulnud mul hetkekski nälja tunnet ega janu. Ainus mis hakkas vaevama oli kummaline peavalu. Kuna kannatan tihti migreenihoogude alla, on peavalud minu üks suurimaid hirme. Koju jõudes läksin voodisse puhkama ja mõtisklesin endamisi, et kui Allah näeb mind praegu ja seda, et mu pea valutab siis ta ehk aitab. Peale seda jäin sügavalt magama - lõpuks:) Ärkasin pool tundi enne *maghribi*, peavalu oli nagu käega pühitud. Läksin kööki süüa tegema ja ootama aega järgmise palveni.

Kokkuvõttes võib öelda, et päev sai täis väga erinevaid tundeid, meeleolusid, mõtteid. Kui keegi kunagi peaks ka teile ütleva, et olete segased, et nii end piinate ja mis selle kõige mõte on, siis kõige rumalam oleks ilmselt ennast sellest häirida lasta. Kuigi jah, minul hetkeks tõmbas tuju natuke alla. Kuid kui asja üle pisut järele mõelda, siis igaüks teeb ikka seda mis on tema südame kutsumus.

Ilusat Ramadani kõigile!

Migro

RAMADANI ALGUS

See aasta alustasin oma Ramadani Tuneesias. Kui eelmised aastad enamus ajast olin Eestis, siis ütleks, et islamiriigis on Ramadani pidamine palju kergem.

Esimene päev möödus mul väga kergelt. Ise imestan, sest mäletan varasemate kogemuste põhjal, et just esimesed päevad olid kõige raskemad.

Eile enne *maghribi* palvet käisin veel mööda Sousse linna ringi, ootasin et hotelli restorani sööma minna. Kui veel eile olid tänavad rahvast täis, ummikud, siis Ramadani ajal on kõik nii tühi. Tänaval oli näha üks politseiauto ning pärast *adhani* laudusid ohvitserid kogu söögimoona kapotile ning alustasid söömisega.

Mashallah! Ramadanikuu on ikka imeline!

Razzia

MÕTTEID RAMADANIST

Andestage, kui jutt tuleb siin segane, sest panen kirja täpselt seda, mis hetkel mõttes on. Oma esimesest Ramadanikuust ma eriti ei viitsiks rääkida, kuna nüüd tagantjäreli mõelduna, tundub see väga

kahvatu. Kahvatu just seetõttu, et ega ma siis suurt islamist teadnud ja tegin oma ignorantsuses asju, mida polnud üldse lubatudki. Vot nii. Aga alhamdulillah, aastad on edasi läinud ja ise rohkem õppinud, ning jällegi alhamdulillah.

Selle aasta paastukuu on mashaallah, mashaallah, mashaallaah. Olgu Allah tänatud, et meil on toitu mida saame süüa *iftaaril*, sest paljudel seda pole. Hoidku Allah neid tugevatena ja palju kannatlikkust meile sellel paastukuul!

Amina

VIIES RAMADANI PÄEV

Sooviksin teiega jagada ühte islami ime.

Nimelt olen ise juba üle kolme aasta haige. Ei möödunud ühtegi päeva, kui ei saanud ilma rohtudeta kodust lahkuda. Kuus kulutasin tavaliselt 1000.- või rohkemgi ravimite peale. Kuid Allah andis mulle suurima kingituse. Ramadani algusega lõpetasin kõikide ravimite võtmise. Täna on viies päev ilma rohtudeta ja ma tunnen end täiesti tervena. Pole juba aastaid seda tunnet olnud. See on imeline!

Eile, kui taipasin, et Allah on mulle kingituse teinud, ei julgenud teda tänada veel selle eest, et ta mu terveks tegi. Täna on kaua ja sügavalt nende nelja imelise päeva eest. Täna, olen olnud parima tervise juures, kui kunagi varem nende aastate jooksul. Eile veel kartsin uskuda, kuna pettumine oleks väga valus. Täna mõistsin, et Allahi kingitus tuleb lihtalt vastu võtta, tänada, ülistada teda ja siis on jõudu üle saada kõigest. See on imeline ja sõnulseletamatu. Ma armastan Ramadani, islamit ja üle kõige Allahit. Tõesti, need viis päeva on olnud nii imelised, et isegi, kui homme peaksin olema väga raskes seisundis, olen juba saanud kõige suurema kingituse, mida üldse saada on võimalik. Ei olegi rohkem sõnu vaja, loodan, et mõistate mu tundeid.

Islam annab palju rohkem, kui ma oodata eales oskasin.

Allahu Akbar!

UMMA KOHusetundest

Me olime eile *iftarile* kutsutud ja ma nägin moslemit, kes ei palveta!

Ei tea, kas teda üldse moslemiks nimetada tohib. On koolkondi, mis on arvamusel, et see, kes ei palveta, ei

olegi moslem, Allahu alim.

Ühesõnaga, nägin ma "moslemit", kes ei palveta. Olin temast juba kuulnud, aga oma silmaga nägemine hämmastas ja kohutas siiski. Kusjuures ta ei näinud seda isegi mitte häbenevat. Sel ajal, kui teised mehed *maghribile* kogunesid, tuli tema naiste juurde ja mängis oma pojaga. Mul oli rohkem häbi, kui temal. Teised mehed, tema sõbrad, palvetasid. Minu mehe küsimuse peale, kuhu siis nende sõber jääb, vastati kergelt, et ah, ei teda pole vaja oodata, see lihtsalt on nii. Ja ärge arvake, et see vastus tuli sellest, et nad on juba üritanud teda veenda, aga tulemuseta. Kogodus, kus see mitte-palvetaja reedesel ühispalvel käib (see on ainus palve, mida ta sooritab), pidavat sellist käitumist koguni julgustama, a'la "Ah, sellest piisab, kui reedesel palvusel käid!"

Mis on lahti meie *ummaga*? Ise tean, et pean palvetama. Ise tean, milline on palve tasu ja milline on selle tege-mata jätmise karistus. Ise palvetan. Aga oma vennal-öel lasen eksiteele minna?

Juhindugem selle koha pealt värssidest: 3:104, 3:110, 3:114, 7:199, 9:71 ja 9:112!

Asma

Moslemite mõteteri blogist „Mina ja islam“ - <http://mina-ja-islam.blogspot.com/>

PÕRGU JA PARADIIS

Autor: Abu Seyfullah

Viimse tunni aeg on kui päikeseloojangu viimane faas. Ta läheneb peaaegu märkamatuks, siiski vältimatult ja pöördumatult...

MAINE ELU

“Tõepoolest, Me lõime inimese (Aadama) tükikesest savist (veest ja maast) ja seejärel lõime (tema järglased) nufkast turvalises paigas, kindlalt kinnitatud (emakas). Seejärel lõime nufkast alaqa, siis alaqa mudgha, seejärel tegime mudghast luud ning katsime luud lihaga ...”(Koraan, 23:12-14)

Kui loode on umbes 4 kuu vanune, tuleb ingel tema jurde ning annab tema kehale hinge. Üheksa kuud on loode emaülas turvalises peidupaigas kuniks siia maissesse ilma sünnib. Inimene kasvab ja jõuab vanusele, mil hakkab endalt küsima: “Kes ma olen, kust ma tulen, miks ma siin maapeal olen kuhu ma lähen?” Parima vastuse kõikidele nendele küsimustele annab meie Looja. Ta ütleb Koraanis:

“Ja mina lõin dzinni ja inimesed ainult Minu ülistamiseks.” (Koraan 51:56)

Inimese sünnist kuni surmani kirjutavad kaks inglit kõik tema teod üles:

“Ja iga inimese teod riputasime Me nende endi kaela; ja taasrkamise päeval toome Me talle raamatu ja ta näeb seda avatuna. “Loe raamatut. Sinu enda hing on sel päeval su enese vastu kohtumõistjana piisav.” (Koraan 17:13-14)

SAATAN, INIMESE SUURIM VAENLANE

Inimese elu sai alguse Adamist. Ta oli esimene inimene ja esimene prohvet, temast sai alguse Allah ülistamine ning enda Tema tahtele allutamise. Meie esiisa Adam leidis endale kiiresti vaenlase, kes teda ja ta järeltulijaid Allah ülistamisest eemale hoida tahtis. Selleks vaenlaseks on Saatan.

Kui Allah Aadama loonud oli, andis Ta inglitele käsu tema ees kummardada:

“Ja kui Me inglitele ütlesime: “Kummarduge Aadama ees”, siis kummardusid kõik, peale Iblise, ta keeldus, kuna ta oli kõrk. Ta kuulus uskmata hulk.” (Koraan 2:34)

Iblis nägi inimest, kui ohtu. Nimelt oskas Adam, nagu ka tema ise, hea ja kurja vahel eristada. See tegi Adamast erilise loodud olevuse, kelle peale Iblis armukadedust tundis ning oma positsiooni pärast kartis. Iblis muutus uhkeks ja oli arvamusel, et Allah on suure eksimuse teinud, Aadama ees kummarduda.

Ta (Jumal) küsis: „Mis takistas sind kummardamast, kui sind käskisin?” Ta (saatan) vastas: „Ma olen temast parem. Sa löid mind tulest ja löid tema savist.”

Ta (Jumal) ütles: „Siis mine siit alla, sest sul ei ole vaja selles (paradiisis) uhke olla. Käi välja! Tõesti, sa oled alandatud hulgast.”

Ta (saatan) ütles: „Pikenda mu aega päevani, kui (inimkond) üles äratatakse.“

Ta (Jumal) ütles: „Tõesti, sa oled nende hulgast, kellele antakse pikendust.“

Ta (saatan) ütles: „Kuna Sa oled mind eksitanud, istun ma Sinu Sirgel Teel (inimestel ees).“

Siis tulen ma nende juurde eest ja tagant, paremalt ja vasemalt ning Sa leiad, et enamik neist ei ole tänuelikud.“

Ta (Jumal) ütles: „Käi sellest välja, häbistatult ning põlatult. Kes neist sind järgib, tõepoolest, Ma täidan Põrgu teie kõigiga.“ (Koraan 7:12-18)

Sõnakuulmatu Iblis süüdistas Allaht Tema valikus. Sellepeale needis Allah Iblise ja tahtis ta Põrgusse saata, Iblis aga palus viivitust ja kui ta selle sai, kuulutas end alatiseks inimese vaenlaseks. Iblis seadis enda eesmärgiks inimesi eksitada ning endaga Põrgusse viia.

Ent siiski ei ole Iblisel võimu kõiki inimesi eksitada, vaid ainult need, kes talle alluvad, kuna Allah ütles:

“Sa ei saa kindlasti võimu minu teenrite ule, vaid ainult nende eksinute, kes sind järgivad.” (Koraan 15:42)

MAISE ELU VÄÄRTUS

Maine elu pole midagi muud, kui katsumus ja on nii tähtis, et meie käitumisest oleneb meie koht Teispooluses. Seal lõikab igaüks seda, mida ise külvanud on!

“Kes soovib Teispooluse saaki, selle saaki me suurendame. Kes aga soovib Siinpooluse saaki, sellele Me seda ka anname, kuid tal ei ole osa Teispooluses.” (Koraan 42:20)

“Ja Siinpooluse elu ei ole muud kui vaid mäng ja lõbu. Kuid Teispooluse kodu on parem neile, kes kardavad Jumalat. Kas te siis ei mõtle?” (Koraan 6:32)

“Teadke, et Siinpoolne elu on vaid mäng ja lõbu, ilustamine, üksteise ees uhkustamine ja vara ning laste kuhjamine. See on justkui paduvihm, mille (tulemusel kasvavaid) taimi maaharijad imetlevad, kuni need kuivavad ning sa näed neid kolletuvat, seejärel muutuvad need aga vaid tuustideks. Teispooluses on aga karm karistus, kuid ka andustus Jumalalt ning heakskiit. Kuid Siinpoolne elu pole muud kui vaid petlik nauding.” (Koraan 57:20)

“Mis teile ka antud poleks, on Siinpoolse elu naudinguks. Kuid see, mis on Jumala juures, on parem ja kestvam neile, kes oma Isandasse usuvad ning Teda usaldavad.” (Koraan 42:36)

Prohvet Muhamedi (saws) nõuane maise elu kohta:

Ibn Omar jutustab:

Allah sõnumitooja võttis mul õlust ja ütles: “Ole siin ilmas kui teekäija või võõras.”

Ibn Omar ütles tihti: “Kui saabub õhtu, siis ära oota, et saabub hommik; ja kui saabub hommik, ära looda, et jälle õhtu saabub. Kasuta ära tervist, enne kui haigestud ja elu kuniks saabub surm.” (Bukhari)

Keegi tuli Allah sõnumitooja juurde ja küsis: “Oo Allah sõnumitooja, anna mulle juhiseid, millega teeniksin ära Alah heameele ja inimeste armastuse!” Prohvet (saws) ütles: “Kui sa hoiad maisest elust distantsi, armastab sind Allah ja kui sa ei vaata, mis inimesed omavad, siis armastavad sind ka inimesed.”

Ka'b ibn malik jutustab, et Allah sõnumitooja (saws) ütles: “Kaks näljast hunt, kes lambakarja lahti lastakse ei tee niipalju kahju, kui teeb kahju usule inimese iha rikkuse ja positsiooni järele.”

KATSUMUS

Jumal I usulei meid siia ilma Teda ülistama ning selle aja jooksul paneb ta meie teele palju katsumusi, mida ületama peame, et me oma kuulekust Temale tõestaksime:

Ja Me katsume teid läbi seni, kuni teame, kes teist tõesti püüavad ja kes on kannatlikud ning Me katsume läbi ka teie asjad. (Koraan 47:31)

Ja Me kindlasti katsume teid läbi millegagi hirmust ja näljast ja vara, hingede või viljade kaotusest, kuid andke head uudised edasi kannatlikele. (Koraan 2:155)

Tõesti, Me lõime selle, mis Maal, kaunistuseks, et neid läbi katsuda: kes neist on tegudes parimad.

Ja tõesti, Me teeme sellest, mis sellel (Maal) on vaid viljatu välja. (Koraan 18:7-8)

SURM

Jumal pani inglid surijate hingi koguma. Nagu antakse hing embrüole, võetakse kehalt ka hing ära. Ingleid, kes sellega tegelevad, kutsutakse Koraanis *mälää'ikātu l-mawt* (surmainglid):

„Ütle: ‘Surmaingel, kes on teie üle määratud, viib teid kaasa, seejärel viiakse teid teie Isanda juurde tagasi.’ (Koraan 32:11)

Teised religioonid räägivad ühest inglilt, kes hinge võtma tuleb. Sellepärast küsivad osad inimesed, kuidas küll surmaingel nii paljudes kohtades samaaegselt olla saab. Juhtub ju tihti, et erinevates maailma paikades inimesed samal ajal elust lahkuvad. Võrreldes teiste religioonide õpetlastega selgitab Koraan seda aga palju reaalsemalt – selle tööga tegelevad hoopis paljud inglid:

„Ja Ta on oma sulaste üle Võitmatu. Ja Ta saadab teie

üle kaitsjaid (kaitseingleid), **kuni surm tuleb ühe juurde teist ja Meie sõnumitoojad** (surmainglid) **ta kaasa viivad. Ja nemad** (oma töös) **ei eksid.**" (Koraan 6:61)

UKS TEISPOOLSUSESSE

Surmale ei loe ülbus ega nipsakus, positsioon ega klass, surm ei hooli ei noorusest ega vanadusest. Kui aeg on käes, võtab ta kõiki hoolimata sellest, kas inimene on vaene või rikas. Ta lahutab inimesed nende peredest, rikkad nende uhketest villadest, vanemad nende lastest. Ta võtab inimesed nende soojadest pehmetest vooditest ja asetab nad külma kõvasse mullasängi; maisest seltsielust hauaüksindusse.

Surm on kui üks uks siinsest elust teispoolsusesse, kõik meist peavad sellest uksest kunagi sisse astuma. Selle ukse juures võetakse meilt teatud ajaks meie elurõivas (keha), et seda mullas hoida. Mullast saab siis inimihule kate.

Just enne seda, kui me oma hauast lahkume, saame oma kehad uuesti tagasi. Koht, kus inimesed kuni ülestõusmiseni veedavad, nimetatakse islamis "Barcah". Haud on ootesaalik enne elu Teispoolsuses. See ooteaeg võib inimestele olla kas meeldiv või pidev piin ning valu. Igaühel meist tuleb see aeg „ära istuda“. Jumal ütleb Koraanis:

„Ütle: 'Tõesti, surm, mille eest te põgenete, tõepoolest kohtab teid. Siis viiakse teid tagasi nägematu ja nähtu Teadja juurde ja Ta annab teile teada, mida te tegite.'" (Koraan 62:8)

„Ja kulutage (almuseks) sellest, mis oleme teie osaks andnud, enne kui surm läheneb kellelegi teist ja ta ütleb: 'Mu Isand, kui vaid annaksid mulle veidike pikendust, et annaksin almust ning oleksin õiglaste hulgas.'" (Koraan 63:10)

„Ja surmauim toob kaasa tõe. See on see, mida püüdsid vältida." (Koraan 50:19)

Mohammed (saws) on öelnud:

„On kolm asja, mis inimest tema hauani saadavad: tema pere, tema varandus ja tema teod. Kaks neist pöörduva tagasi, üks neist jääb aga temaga (surnuga). Tema pere ja varandus lähevad tagasi, tema teod jäävad alati temaga."

Ühest teisest hadithist näeme, et hingele jääb siiski mingi reaalsustaju:

Abu Said al Hudri (raa) ütles: „Ma kuulsin Jumala sõnumitoojat (saws) ütlemas: „Lahkunu teab, kes temast kinni hoiab, teda hauani kannab ja sellesse asetab." (Jami As-Saghir)

Abu Said al Hudri (raa) on ka edastanud, et Jumala sõnumitooja (saws) ütles: „Kadunuke kuuleb nende samme, kes haualt lahkuvad." (Jami As-Saghir)

OLUKORD PEALE SURMA

Abu Huraira (raa) jutustas, et Jumala sõnumitooja (saws) ütles: „Kui surnu maetud saab, tulevad kaks mustade nägude ning taevakarva silmadega inglit. Need on Munkar ja Nakir. Nad küsivad lahkunult: 'Mida oskad öelda selle isiku (st prohvet Muhammedi) kohta?' Kui lahkunu on moslem, ütleb ta: 'Ta on Jumala sõnumitooja. Ma tunnistan, et pole olemas ühtki teist jumalust peale Jumala ja Muhammed on tema provet.' Inglid vastavad selle peale: 'Me teadsime, et sa seda ütled, kuna ka oma eluajal ei väsinud sa seda tunnistamast!' Peale seda suureneb kadunukese haud 0,68 m pikkuses ja laiuses ning see valgustatakse. Seejärel öeldakse lahkunule: 'Uinu!'. Lahkunu vastab: 'Ma tahan oma pere juurde tagasi pöörduda ning siin kogetust kuulutada.' Inglid aga vastavad: 'Maga kui pruut või peigmees, kes ainult oma pere armastusega äratatakse.' Lahkunu jääb sellesse olekusse kuni ülestõusmiseni. Kui lahkunu aga kahepalgeline on olnud, vastab ta inglitele: 'Ma kuulsin inimesi rääkimas, et ta olevat prohvet, ma ainult kordasin nende järel, kas ta ka tegelikult prohvet oli, seda ma ei tea.' Seejärel ütlevad inglid: 'Me teadsime, et sa nii vastad, kuna sa ei väsinud seda ka oma eluajal kinnitamast.' Peale seda ütlevad inglid maapõuele: 'Ole tema jaoks nii kitsas kui veel saad.' Ja maapõu pressib lahkunut hauas nii, et ribid teineteise sisse lähavad. Ja nii jääb ta kuni ülestõusmistunnini.' (At-Tirmidhi)

See kõik paistab meile, maistele elanikele, võõras ja kauge, ent Jumal võib iga hetk oma võimu meie üle demonstreerida. See juthub eriti just siis, kui me seda oodata ei oska, see tuleb kui suur üllatus:

„Jumal võtab surma ajal nende hinged ja neilt, kes ei sure, nende une ajal. Siis jätab ta endale need, millele Ta on määranud surma ning saadab teised teatud ajaks (tagasi). Tõesti, selles on märgid rahvale, kes mõtleavad." (Koraan 39:42)

Tegelikult oleme iga kord uinudes kui ajutises surma-seisundis. Vahe on selles, et tõelises surmas on keha oma hingest palju pikema perioodi jooksul lahutatud. Teine erinevus on see, et surm on väga piinarikas ja raske katsumus.

Prohvet Muhammed (saws) on surma kohta öelnud järgmist:

„Kui te teaksite, mida tean mina, nutaksite te rohkem kui naeraksite." (Jami As-Saghir)

„Haud on üks peatuspaik Teispoolsuses. Kes seal päästetud saab, sellel saab hiljem kerge olema. Keda seal ei päästeta, sellel on hiljem veelgi raskem." (Jami As-Saghir)

Tõlkinud: Khadeja

Jätkub järgmises kuukirjas:

Viimane tund

Uuesti ärkamine

RETSEPTE RAMADANIKS

Shorba Beida

Traditsiooniline alzeeria kanasupp. Sobib hästi neile, kes eelistavad midagi lihtsat ja kerget.

Koostisosad:

1 kanafilee
1 sibul
100 grammi kikkerherneid (juba valmis keedetud)
1 spl võid
2 spl õli
peentangu
soola
musta pipart
kaneeli

Lisa:

1 munakollane
Peterselli ,sidrun

Harira

traditsiooniline alzeeria köögivilja supp. Hästi toitev ja kergesti seediv peale pikka paastupäeva.

Koostisosad:

500g liha
500g tomateid
1 punt peterselli
1 punt koriandrit
3-4 porgandit
1 suur sibul
peotäis riisi
kikkerhersed (võib ka ilma teha)
õli
konsentreeritud tomatipastat

Maitseained:

1 spl jahvatatud köömneid
1tl kaneeli
1tl pipart
safranit noaotsatäis
soola

Valmistamine:

Pane liha potipõhja, lisa 3 spl õli; seejärel sibul, tomatid, porgandid suurte tükkidena; kõige peale petersell

Valmistamine:

Tükeldage kanafilee väikesteks tükkideks. Asetakse paksu põhjaga potti kanafilee, peenestatud suibul, või, õli ja 4 spl vett. Keetke tasasel tulel. Lisage maitseained, sool ja kikkerhersed. Katke veega ning keetke. Lisage peentang keevasse suppi ning laske veel mõni hetk keeda. Eemaldage veidi supi puljongist, lahjendage selles munakollane, seejärel lisage hakitud petersell ja sidrunimah. Segage ühtlaseks ning valage ettevaatlikult, energiliselt segades potti. Võtke pott tulelt enne, kui supp uuesti keema läheb.

ja koriander.

Lisa kõik maitseained ja 1 klaas vett, lase podiseda vaikselt tulel 20 min.

Lisa ca 1.5 liitrit vett, lase supil keema tõusta ja lisa üks supilusikatäis tomatipastat, lase 10 min keeda ja viimaks lisa riis ja kikkerhersed (võib ka ilma). Kui kõik on pehmeks keenud, eemalda liha ning püreesta nuimikseriga

Egiptuse riisipuding

Traditsiooniline egiptuse maisuroog.

Koostisosad:

1 klaas riisi = 1 liiter piima

Riis tuleb keeta väga pehmeks nii, et seal enam vett sees ei oleks,

siis lisada piim ja suhkur,

1 liitri piima

1 klaas suhkrut

1 supilusikas maisijahu

oodata kuni see kupatus on kõik keema läinud ja siis valada kaussidesse ja jahtununa siis külmutusse

Soolane riis piimaga

Traditsiooniline egiptusepärase riis.

Koostisosad:

1 klaas riisi = pool liitrit piima + hapukoort silmajärgi

Kõigepealt jätta riis kaheks tunniks külma vette, kuumuta riis võiga pannil läbi lisa riisile hapukoort 1-2 supilusikatait ja natuke soola, valmista ette keedetut piim anumades mida võib ahju panna ja mis ei kõrvetaks põhja, piimale lisada 1 kanapuljongi kuubik ja natuke hapukoort ja siis seda kuuma piima segada, siis võta pannilt need kuumutatud riis ja vala piima sisse, ning jätta ahju ja mitte segada vahepeal, piim peab olema täielikult haudunud ja riisi peale jääb seline ilus kuldpruun kord sest teadagi tekib ju piima peale selline kile ja see lähebki kuldpruuniks jaab sellise ahjuvormi mulje, riis jääb ise mahlane, kreemika maitsega, mul on kodus kandiline klaas anum ja ma panen selle põhja riisi täis ikka nii et põhi läbi ei paista ja peaagu ääreni piima siis see riis seal paisub ja kui piim on sisse imunud siis on ka riis valmis, see ei võtagi kaua aega, umbes pool tundi 175 kraadi peal aga üks oleneb ahjust ka.

Koostanud: Khadeja ja Fatima

IGAPÄEVASED DUAD

igapäevaselt kasutatavad väljendid moslemite elus

Kui ärkan, ütlen:

äl-ḥāmdu lillāhi llādi āhjānāā bā' dāmāā āmāātānāā wa ilāhi n-nuṣuur 1

Ülistus olgu Jumalale, kes on meile andnud elu, peale seda, kui andis meile surma ja Tema juurde viib meie tee.

Kui alustan millegi tegemist, ütlen:

bismi llāh(i r-raḥmāāni r-raḥiim)

Jumala (Kõige Andestavama ja Halastavama) nimel.

Kui sisenen tualettruumi, ütlen:

allahumma inni a'uudu bikā minā l-ḥubuṭi wa l-ḥābāā'it

Mu Jumal, otsin Sinult varjupaika kõige halva ja kurja eest.

Kui tualettruumist väljun, ütlen:

ḡufrānākā l-ḥāmdu li-llāhi llādi ādhābā 'ānnii l-ādāā wa 'āāfāānii

(Palun) Sinu andestust, ülistus olgu Jumalal, kes vabastas mind piinast ja andis mulle kergendust.

Kui kodust väljun, ütlen:

bism illāhi tāwākkāltu 'ālāā llaahi (wa lāā ḥāwli wa lāā quwwātā illāā billāāh)

Jumala nimel, usaldan end Jumala hoolde(, vaid Jumalal on jõud ja võim).

Kui olen teel mošesse, ütlen:

allahumma ž'āl-lii nuur

Mu Jumal, valgusta mind.

Kui sisenen mošesse, ütlen:

1 "Erikujuliste" tähtede hääduse kohta saab infot - http://www.islam.pri.ee/koraan/index_translit.html.

(bism illāhi wa ṣ-ṣalaatu wa s-sälāāmu 'ālāā rasuul illāh,) allahumma ftāh lii ābuāābā rahmātik

(Jumala nimel, õnnistus ning rahu olgu Jumala Sõnumitoojal.) Mu Jumal, ava mulle oma andestuse ukсед.

Kui väljun mošest, ütlen:

(bism illāhi wa s-sälāāmu 'ālāā rasuul illāh,) allahumma innii ās'ālukā min faḍlik

(Jumala nimel, rahu olgu Jumala Sõnumitoojal.) Mu Jumal, ma palun Sinu suuremeelsust.

või

allahumma ftāh lii ābuāābā faḍlik

Mu Jumal, ava mulle oma suuremeelsuse ukсед.

Kui sisenen koju, ütlen:

bismi llāhi wa läznāā wa bismi llāhi ḥaražnāā wa 'ālāā rabbināā tāwākkālnāā

Jumala nimel me siseneme ja Jumala nimel me väljume ja me usaldame end oma Isanda hoolde.

Kui kohtan moslemit (või lahkun moslemi seltskonnast), ütlen:

ās-sälāāmu 'aleikum (wa raḥmatu llaahi wa barakāātuh)

Rahu olgu teiega (ja Jumala andestus ja Tema õnnistus).

Kui moslem mind tervitab, vastan:

wa 'aleikum ās-sälāām (wa raḥmatu llaahi wa barakāātuh)

Ka teiega olgu rahu (ja Jumala andestus ja Tema õnnistus).

Kui jätan kellegagi nägemist, ütlen:

fi āmāāni llāh

Jumal kaitsku sind.

Kui näen midagi, mis mulle meeldib, ütlen:

maa šaa allaah(, lää quwwätä illää billääh)

Mida Jumal on tahtnud(, ei ole võimu peale Jumala).

Kui tahan avaldada kiitust või hämmingut, ütlen:

subhääna llaah

Ülistatud olgu Jumal.

Kui räägin soovist või millestki tulevikus, ütlen:

in šaa allaah

Kui Jumal seda tahab.

Kui vihastan, ütlen:

a'uuđu billääh i mina š-šaitaani ražiim

Ma otsin kaitset Jumalalt neetud saatana eest.

Kui teen vea või avaldan millegi halva üle imestust, ütlen:

stağfir ullaah

Jumal andestagu.

Kui soovin tänada, ütlen:

žazääk allaah häiran

Tasugu Jumal sulle hea eest.

või

baarak allaahu fik

Jumal õnnistagu sind.

Kui olen millegagi rahul või millegi üle õnnelik, ütlen:

äl-hämdu lillääh

Ülistus olgu Jumalal.

Kui sünnin kellegi pool, ütlen:

allahumma aṭ'im män aṭ'amänii wa sqi män saqaanii

Mu Jumal, toida seda, kes mind toitis ja jooda seda, kes mind jootis.

Kui söömise lõpetan, ütlen:

äl-hämdu li-llääh(i llädi aṭ'amunii häädää wa razaqanihi min ġaiiri ḥaulim-minnii wa lää quwwä)

Ülistus olgu Jumalale(, kes mind toitis sellega ja andis mulle ülalpidamist ilma minupoolse jõu ja võimuta).

Kui aevastan, ütlen:

äl-hämdu lillääh

Ülistus olgu Jumalale.

Kui keegi aevastab, ütlen talle:

jarḥammuk allaah

Jumal halastagu sulle.

Kui keegi seda mulle aevastuse peale ütleb, vastan talle:

juḥdiikumumu llaah wa juṣliḥ bääläkum

Jumal juhatagu teid ja parandagu teie seisundit.

Kui külastan haiget, ütlen:

lää bā'sä ṭahuurun in šaa allaah

Pole viga, see on puhastajaks, kui Jumal seda tahab.

Kui saan teada kellegi surmast, ütlen:

innä lillääh i wa innä iläihi raaži'uun

Me kuulume Jumalale ja Tema juurde ka naaseme.

Kui katkestan õhtul paastu, ütlen:

ḍähäbä z-zamää'u wa btälläti l-'uruuqu wa ṭäbätä l-äzru in šaa allaah

Janu on läinud, veenid on kastetud ja tasu on teenitud, kui Jumal seda tahab.

Kui lähen magama, ütlen:

bismik allahumma ämuutu wa äḥjää

Sinu nimel, mu Jumal, ma suren ja elan.

Kui keegi teeb dua (palub Jumalalt midagi) ja ma sellega nõustun, ütlen:

äämiin

Nii olgu.

Kui räägin prohvet Muhammedist, ütlen:

šalla llaahu 'aleihi wa šälläm

Jumala õnnistus olgu temaga ning rahu.

Kui räägin mõnest muust prohvetist, ütlen:

'aleihi s-sälääm

Rahu olgu temaga.

Kui räägin mõnest prohveti (saws) meessoost kaaslasest, ütlen:

rađi allaahu 'änhu

Jumal olgu temaga rahul.

Kui räägin mõnest prohveti (saws) naissoost kaaslasest, ütlen:

rađi allaahu 'änha

Jumal olgu temaga rahul.

Kui räägin mitmest prohvet (saws) kaaslasest korraga, ütlen:

rađi allaahu 'änhum

Jumal olgu nendega rahul.

ÕNNISTATUD RAMADANKUU

Taevaste väravad on avatud, põrgu omad suletud ja saatanad, meie vaenlased, ahelatesse kinnitatud. Armulikkuse, kaastundlikkuse ja andestuse kuu – ramadanikuu on meie juurde saabunud.

Me vajame seda õnnistatud paastukuud, et pühenduksime tõeliselt Allahi meenutamisele, milles enim ehk olime hoolimatud; võtaksime sihi Teistpoolsuse suunas, millest enim ehk olime tagasi tõmbunud; loeksime Allahi Raamatut – Koraani, mis enim ehk korjas tolmu-kübemeid meie raamaturiiulil.

Tahame või mitte, aga inimene on loomult nõrk, tema süda võib aja jooksul olla muutunud kui kiviks, tema kartlikkus Allahi ees suuresti langenud ja kes andnud järgi oma maistele ihadele ning kellest saanud vastutustundetud Allahi sulane. Võimalus end jälle alandlikuks muutmiseks, Allahi poole tagasi pöördumiseks ja Tema käest andestuse palumiseks, on meid kandikul ootamas. See on kuu, mil saame oma südame puhastada ja vabastada endid pattude küüsisist.

Paastumine sellel õnnistatud ramadanikuul ei ole aga ainult füüsilisel astmel, hoidudes söögist ja joogist, pigem tähendab täielik paastumine oma pilgu, keele, käte, jalgade, kuulmise ning ka teiste kehaosade hoidumist patustest tegudest. Paastuja peaks langetama oma pilgu ja hoidma oma keelt keelatud, ebameeldivast või mitte-mingit kasutoovast kõnест. [1] Moslem peaks sel ajal suurendama oma sõnakuulelikkust Allahile ja saama rohkem kuulelikumaks. [2]

Moslem, kes on ramadanikuul paastunud teab, et see on tõeliselt eriline aeg ja sel ajal on õhus tunda muutust. Mõnus soe heaolu tuuleke kannab meid läbi aja. Me saame aru, et Allahi lubadus on õige ning kartes Tema karistust ja lootes Tema Armulikkusele, mitmekordistavad tõelised moslemid oma ülistustegusid ja Allahi meenutamist ning püüdleavad hea poole.

Sheikh Saalih al-Fawzan on selgitanud, et kui moslem on heas seisus peale ramadanikuud, sooritades rohkelt häid ja õiglaseid tegusid, on see märgiks, et paastukuu sai temalt vastu võetud. Kui aga saab tõeks vastupidine, st ta jätkab ramadanikuu lõppedes halva tegemist ning patustamist, on hoolimatu ja pöördub eemale Allahile kuuletumisest, on see tõestuseks, et temalt ei ole paastu vastu võetud.[3]

Pärast aidi tähistamist ärgem laskugem siis tagasi sel-

lesse pimedusse, milles enim ehk olime vaid jätkakem seda ilusat teed, milles otsime Allahi heakskiitu ja igavest Paradiisi. Saagem aru ramadanikuu väärtusest, et me ei raiskaks oma piiratud aega asjatult. Aamiin.

Amina

[1] Sunnahs Neglected During Ramadhaan, Shaykh al Albaanee

[2] The Inner Secrets of Fasting, Imaam Ibn Qudaamah al-Maqdisee

[3] A Successful Ramadhaan, Shaykh Saalih Al Fawzaan

Veel ramadanikuu kohta lugemiseks külastage –

<http://meie-elu-juht-islam.blogspot.com/search/label/Ramadanikuu>

HADITHE PAASTUMISEST

SAHIH AL-BUKHARI, Kitab Us-Saum (paastu raamat) – valitud

hadithe, 1. osa

Koostanud: Aisha

RAMADANI PAAST:

Aisha (raa) jutustas: „Quraišidel (*st Quraiši hõimu liikmetel*) oli kombeks islamieelsel ajal paastuda 'aşura päeval (*islamikalendri 1. kuu muharrami 10. päeval*). Jumala sõnumitooja (saws) andis moslemitele käsu sel päeval paastuda, kuni kohustuslikuks sai ramadanikuu paast, mille peale Prohvet (saws) ütles: „Kes tahab (*'aşura päeval*) paastuda, võib paastuda ja kes ei taha (*sel päeval*) paastuda, ei pea paastuma.““ (Sahih Al-Bukhari 1893)

Abu Huraira (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Kui ramadan algab, avatakse Paradiisi väravad.“ (Sahih Al-Bukhari 1898)

Abu Huraira (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Kes palvetab Saatuse Ööl siiras usus lootes Jumalalt tasu, selle kõik eelnevad patud antakse andeks. Ja kes paastub ramadanikuul siiras usus lootes Jumalalt tasu, selle kõik eelnevad patud antakse andeks.“ (Sahih Al-Bukhari 1901)

Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvet (saws) oli inimeste hulgast kõige lahkem ja ta oli veelgi lahkem ramadanikuul, kui ingel Gaabriel teda külastas ja ingel Gaabriel külastas teda igal ramadaniöööl kuni kuu lõpuni. Prohvet (saws) retsiteeris Gaabrielile Püha Koraani ja kui Gaabriel teda külastas, oli ta lahkem kui tuul (*kes vihma ning kõike head toob*). (Sahih Al-Bukhari 1902)

Abdullah bin Umar (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) mainis ramadani ja ütles: „Ärge haka ke paastuma enne, kui olete märganud (*ramadani*) noorkuud ja ärge lõpetage paastumist enne, kui näete (*šawwali*) noorkuud. Kuid kui taevas on pilvine ning te ei näe kuud, siis arvutage (*lugege šabanikuu 30-päevaseks ja ramadanikuu samuti 30-päevaseks*). (Sahih Al-Bukhari 1906)

Aisha (raa) jutustas: Prohvet (saws) oli (*mõnikord*) ramadanikuul fažri ajal muul põhjusel kui märja unenäo tõttu *žanabas* (*st peale suguihet rituaalselt*

ebapuhas). Siis pesi ta end puhtaks ning jätkas oma paastu. (Sahih Al-Bukhari 1930)

Ata ütles: „Ei ole midagi halba sellest, kui vesi läheb ninna panemisel ja välja nuuskamisel kurku ja seda ei ole võimalik sealt kätte saada.“ Al-Hasan ütles: „Kui kärbes kellelegi (*paastu ajal*) kurku läheb, ei ole sellest midagi.“ Al-Hasan ja Mujahid ütlesid: „Kui keegi on unustusest vahekorras, siis sellele karistust ei ole.“ (Sahih Al-Bukhari, 30 – paastu raamat, peatükk 26)

Abu Huraira (raa) jutustas: Prohvet (saws) ütles: „Kui keegi joob või sööb unustusest, siis peab ta edasi paastuma, sest see, mida ta sõi või jõi, anti talle Jumalalt.“ (Sahih Al-Bukhari 1933)

Abu Huraira (raa) jutustas Prohvetilt (saws): „Kui keegi jätab ramadani ilma hea põhjuse või haiguse ta kasvõi ühe päeva paastumata, võib ta terve aasta paastuda, kuid seda päeva ta tasa ei tee.“ Sama on jutustanud ka Ibn Masud. Said bin Al-Musaiyab, Ash-Shabi, Ibn Jubair, Ibrahim, Qatada ja Hammad ütlesid: „Ta peab selle päeva eest ühe päeva paastuma. (*Mis iseenesest ei tähenda, et kaotsi läinud päeva tasu oleks korvatud*).“ (Sahih Al-Bukhari, 30 – paastu raamat, peatükk 29)

Ibn Abbas (raa) jutustas: „Ei ole midagi halba, kui paastutakse (*haiguse tõttu või mõnel muul lubatud põhjusel paastumata jäänud ramadanipäevi*) jupiti, nagu ütleb ka Jumala sõna: „... Sama arv (*päevi, kui oli ramadani ajal paastumata jäänud*) teistest päevadest ...“. Said bin Al-Musaiyab ütles: „Kümmet paastupäeva (*Dhu-l-hižza vabatahtlik paast*) ei ole lubatud enne teha, kui puudu jäänud ramadani päevad on ära paastunud.“ Ibrahim ütles: „Kui keegi ei ole ramadani puudu jäänud päevi ära paastunud ja saabunud on juba järgmine ramadan, siis peab ta kõigepealt paastuma käesoleva ramadani ja seejärel selle, mis eelmisest ramadanist puudu oli.“ Ibrahim ei ole öelnud, et see inimene võib vaeseid toita. Abu Huraira jutustas kaudselt Prohvetilt (saws) ja Ibn Abbas jutustas, et see inimene peaks vaeseid toitma.

Kuid Jumal ei maini vaeste toitmist, vaid ütleb: „... Sama arv teistest päevadest ...“. (Sahih Al-Bukhari, 30 – paastu raamat, peatükk 40)

Ibn Azhari ori Abu Ubaid jutustas: Ma olin aidi tunnistajaks Umar bin Al-Khattabi (raa) ajal. Ta ütles: „Jumala Sõnumitooja (saws) on teil keelanud paastuda päeval, mil (*ramadani*) paast lõpetatakse (*st aid ul-fitr*) ja päeval, mil sööte oma ohvriliha (*st aid ul-adha*).“ (Sahih Al-Bukhari 1990)

PAASTUST ÜLDISELT:

Abu Huraira (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Paast on kaitseks (*põrgutule eest*). Seega inimene, kes paastub, peab hoiduma oma abi-kaasaga vahekorras olemisest ning ei tohi rumalalt ja ettevaatamatult käituda ja kui keegi temaga vaidleb või teda solvab, peaks ta talle kaks korda ütlema: 'Ma paastun!'“. Prohvet (saws) lisas: „Selle nimel, Kelle käes on mu hing, paastuja suust tulev lõhn on Jumala juures parem kui muskuse lõhn. (*Jumal ütleb paastuja kohta:*) 'Ta on hüljanud oma toidu, joogi ja seksuaaliha Minu pärast. Paast on Mulle. Seega annan Ma selle eest tasu ja heade tegude eest saab tasu kümnekordselt.“ (Sahih Al-Bukhari 1894)

Abu Huraira (raa) jutustas: Prohvet (saws) ütles: „Kes ei jäta valetamist ja nende valede järgi tegutsemist ning muid halbu tegusid jne, selle toidu ja joogi hülgamist ei ole Jumalale vaja (*Jumal ei võta sellise inimese paastu vastu*).“ (Sahih Al-Bukhari 1903)

Anas bin Malik (raa) jutustas: Prohvet (saws) ütles: „Sööge sahuuri (*hilisõhtu- või varahommikusööki*), sest selles on õnnistus.“ (Sahih Al-Bukhari 1923)

Aisha (raa) jutustas: Bilal lausus adhani (*palvekutset*) öösel, seega Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Jätkake einestamist, kuni Ibn Umm Maktum lausub adhani, kuna ta ei tee seda enne koidikut.“ (Sahih Al-Bukhari 1918)

Ibn Umar (raa) kastis rõiva vette ja pani siis selle selga, kui ta paastus. Ash-Shabi sisenes tualetruumi, kui ta paastus. Ibn Abbas ütles: „Selles ei ole midagi halba, kui maitsete potist (*söögitagemisel*) toitu või muid toite.“ Al-Hasan ütles: „Selles ei ole midagi halba, kui paastuja veega oma suud loputab või keha jahutab.“ Ibn Masud ütles: „Teile oleks parem, kui paastupäevale järgneval ööl oleks teil õli ja te kammiksite oma juuksed.“ Anas ütles: „Mul oli vann, milles ma tavatsesin paastudes istuda.“ On mainitud, et Prohvet (saws) tavatses paastudes oma hambaid *siwakiga* puhastada ja Ibn Umar tavatses (*paastudes*) varajastel ja hilistel tundidel *siwakiga* oma hambaid puhastada, neelamata alla sellest tulenevat sülje.

Ata ütles: „Sülje allaneelamine paastu ei katkesta.“ Ibn Sirir ütles: „Rohelise värske *siwakia* hammase puhastamises ei ole midagi halba.“ Talle öeldi, et sellel on maitse. Ibn Sirir vastas: „Ka veel on maitse, kuid ometi loputavad inimesed sellega suud.“ Anas, Al-Hasan ja Ibrahim ei näinud paastu ajal *kohliga* silmade värvimises midagi halba. (Sahih Al-Bukhari 30 – paastu raamat, peatükk 25)

MÄLESTAME ÕDE ...

Kui igasugustele „islami terroristidele“ ning antisemitistidele jagab media ohtralt tähelepanu, siis väga napilt on kajastatud hiljutist juhtumit, kus julmalt mõrvati moslemist naine tema religioosse kuuluvuse tõttu.

Tema nimi oli Marwa Sherbini. 33-aastane 3-aastase lapse ema ning kolmandat kuud rase egiptlanna elas Saksamaal, Dresdenis, kus ta abikaasa oli oma haridusteed lõpetamas.

Kurbade sündmuste jada algas juba eelmisel suvel, kui Marwa läks oma pojaga mänguplatsile. Seal leidis ta kiigelt ühe noore sakslase, kellel palus kiik lapsele loovutada, mille peale noormees teda valimatute sõnadega sõimama hakkas. Vastupidiselt enamikule mosleminaistele, kes sellisel juhul lihtsalt selja keeravad ja lahkuvad, andis Marwa asja oma abikaasa toetusel kohtusse ning võitis. Noormehele määrati rahaträhv, kuid ta kaebas otsuse edasi. Viimasel ülekuulamisel, mis toimus 1. juulil, kui Marwa oli just oma tunnistuse lõpetanud, liikus süüdistatu üle kohtusaali tema juurde ning pussitas teda; mitte üks vaid **KAHEKSATEIST KORDA!**

Marwa abikaasa ruttas oma naisele appi, kuid kohtupolitsei kuul tabas teda (kuna sisse astunud korraldajate jaoks tundus loogiline, et probleemi tekitaja on tumeda- ja mitte heledapäine mees) ning ta kukkus sinnasamasse kokku, suutmata oma naise heaks midagi teha. Peale selle oli ta juba ka mõrvarilt pussitada saanud. Väike poeg oli aga kogu selle kohutava pildi tunnistajaks.

Teda kutsutakse „*šahiida hižaab*“ – hidžaabi märter. Ta kaotas islamfoobia tõttu oma elu. Mõned aastat tagasi toimus Prantsusmaal brutaalne peksmine parkimisplatsil, kus kaks noort prantslast peksid läbi noore mosleminaise vaid põhjusel, et too keeldus oma peakattet eemaldamast.

Küsimus, mille me endile peaksime esitama, on aga tegelikult järgmine – kui palju selliseid veel on? Enamik juhtumeid sellistesse ekstreemsustesse loomulikult ei jõua, alhamdulillah, kuid kui palju on neid, kes peavad islamofobseid märkused või isegi sõimu alla neelama? Islamofobia maailmas kasvab ja vaevalt, et keegi teine, peale meie endi, selle suhtes midagi ette võtma hakkab.

Koostanud: Aisha

Sinule, mu kallis Moslemist õde, sellepärast et ma hoolin sinust.

Siin ma istun ja mõtlen oma elu ule, kuidas minu elu on muutunud viimase aasta jooksul. Aasta tagasi olin ma pime nägemaks ja aru saamaks Moslemite eluviisist. Ma isegi ei tahtnud näha, ei tahtnud aru saada. Ma vaatasin naisi, kes katsid oma juukseid. Miks nad seda teevad? Kust võtavad nad julguse ja jõu seda teha? Kas nad teevad seda sellepärast, et nende abikaasa utleb nii? Kas nad ei tahagi olla ilusad? Vaesed naised ma motlesin .

Sel ajal ma ei teadnud, et ma olen ka ise ühel päeval Moslem, ma ei teadnud, et Jumal (Allah (SW)) valgustab ka mind, näitab mulle valgust, näitab mulle ilu, mis tähendab olla Moslem. Isegi siis, kui see juhtus ma arvasin, et mina olen Moslemi naine, kes ei kata oma juukseid. Mina ei ole piisavalt tugev, et katta oma juuksed, ma ei oleks siis ilus enam, kui ma seda teeksin. Aga ma ka teadsin, et see ei oleks õige mitte kanda hijabi, sellepärast, et Jumal (Allah (SW)) ütles meile, Moslemi naistele , et me peame katma oma juuksed. Ja ainult Jumal (Allah (SW)) teab, mis on meile hea, isegi kui sul ei ole ühtegi inimest, keda usaldada, saame me alati usaldada Jumalat (Allah (SW)).

Kui, ma otsustasin hakata Moslemiks, ma olin õnnelik, väga õnnelik ja kergendatud. Ma sain teise võimaluse teha asju õieti, elada oma elu õieti alhamdulillah (tänu Jumalale (Allah(SW))).Siiski oli üks suur küsimus minu mõtetes, olen ma piisavalt tugev, et kanda hijabi? Ja ma teadsin, et ma ei ole piisavalt tugev, ma ei ole valmis kandma hijabi. Aga, mis juhtub kui ma ei ole kunagi valmis kandma hijabi?

Ja ma mõistsin , et see polegi otsus, mis on minu teha. Jumal (Allah (SW)) tegi selle otsuse juba enne mind ja ma pean seda austama, ma pean austama Kõige-Väelist Jumalat. Ja ma kannan hijabi alates sellest ajast ja ma tean, et teen õieti. Mul on ainult üks võimalus siin elus olla Jumalale meelepärane ja ma tean ainult ühte kindlalt, ma ei taha rikkuda seda võimalust, sellepärast et me ei saa teist võimalust enam, see on meie ainus ja viimane.

Kallis Moslemist õde, kes sa seda loed, tee see otsus, kui sa lähed järgmine kord välja, pane hijab , isegi kui sa ei ole selleks valmis ja ole selle ule uhke, et sa seda kannad. Sa tunnend iseenda sees sellist erinevust ja see kord sa tead ,et sa teed õieti. Ja tead mis, sa oled kõige ilusam naine maailma silmis ja Jumala (Allah (SW)) ees. Ja see on ainuke asi, mis tõeliselt loeb.

Sarah

EESTI GÜMNASISTID ISLAMIST

Tegin küsitluse Rakvere Gümnaasiumi 10, 11 ja 12 klassi õpilastega. Küsitlesin igast vanuseklassist üht klassi kaks korda: enne ja pärast islamiteemalist loengut koolis. Kokku täideti ankeete kahe korraga 154, mõlemal korral oli vastajaid 77. Ankeedis küsisin kuus küsimust. (LISA 2)

10-da klassi ankeete lugedes märkasin, et küsimusele, mis on islam anti esinevaid vastuseid. Üllatavalt pakuti islam olevat usk ainult 21 korda ehk 77%. Pakuti ka variante nagu kultuur (4%), rahvus (4%) ja riik (15%). Pärast loengut oli, aga küsimuse vastused märgatavalt täpsemad. Pakuti 30 korda usku ning vaid üks inimene vastas, et ta ei tea sellele küsimusele vastust. 11. klassist pakkus esimesel korral 28, et islam on usk ning vaid üks, et kultuur. Pärast loengut vastasid 11-da klassi õpilased 100%, et islam on usk. 12. klassist vastas samale küsimusele 19 õpilast, et islam on usk ning 3, et islam on terrorism. Loeng 12-da klassi arvamust eriti ei mõjutanud.

Teisele küsimusele ootasin erinevaid vastuseid. Küsimusele, mis teeb islami eriliseks sain enne loengut vastuseid väga erinevaid ning üht kindlamat seisukohta klasside raames ei olnud, kuid pärast loengut oli klasside enamuse veendumus, et islami teeb eriliseks selle traditsioonid. Kätlin Hommik-Mrabte ütles oma intervjuus, et tema arvates teeb islami eriliseks selle täpsus, põhjalikkus ning loogilisus. (LISA 3) Seda aga ei arvanud ükski loengut kuulanud õpilane.

Küsisin õpilastelt miks nende arvates peaks tänapäeva eurooplane teadma midagi islamist. 10-da klassi õpilaste vastused olid üpriski varieeruvad. Pakuti haritust (33%), ei peakski (19%), peab ohtudest teadlik olema (15%), toodi välja erinevust teiste uskudega (7%), islami levikut (4%), käitumise mõistmist (4%) ja ka muid vastuseid (5%). Märkimisväärne on see, et enne loengut oli 4 õpilased arvamusel, et islamist peab teadma, sest peab teadma sellest tulenevaid ohte, kuid pärast loengut sellist vastust enam ei olnud. Kümnendikud tähtsustasid enam haritust (55%) ja usu levikut (16%). 11. klass pakkus sarnaseid vastuseid, sinna lisandusid märkimisväärsed vastused nagu huvitav (7%) ja pärast loengut tolerantsus (4%). 12. klass arvas, et kõige parem vastus sellele on haritus enne 23% ja pärast 61%.

Küsimus mida arvate moslemi naiste riietumisest ja nende elust lisasin ankeeti tagamõttega, et teada saada, mida vastajad tegelikult islamist teavad. Vastused sellele küsimusele ei olnud üllatavad. Üllatusin selle üle, et kuigi sellele küsimusele jäi siiski palju vastuseid, aga kõikides klassides tõusis märgatavalt vastuse - piiratud - protsent. 10-das klassis pakkus seda 58%, 11-das 46% ja 12-das 75%.

Viiendana küsisin miks peetakse moslemeid esmajoones terroristideks ning vastused sain ma esimesel korras üpriski sarnased (pärit palju terroriste, usk käsib, oma tahtmise saamine jne), aga pärast loengut on suur hulk vastanutest välja toonud meedia negatiivse mõju. Kätlin Hommik-Mrabte seletas selle, kuidas moslemid tegelikult suhtuvad terrorismi ja radikaalsesse islamisse hästi lahti. Samuti ütles ta seda ka oma intervjuus (LISA 3).

Viimaseks jätsin gümnaasistidele analüüsida islamiperekonda, milles vanemad on moslemid, aga laps (ise vastaja rollis) ei ole. Küsimusele kas ja kuidas saaksite vanematele öelda, et Tema ei poolda nende usku. Kõikides klassides domineerisid vastused ütles otse nii nagu on ja igaljuhul on usuvabadus. Kõige ekstreemsem vastus sellele küsimusele oli, et ei saakski öelda, kuna muidu visatakse teda kividega surnuks.

Nende ankeetide lugemine oli väga huvitav ja üllatusin nii mõneski kohas. Kuigi kasutati ankeetide maitsestamisest võrdsikalt oma piiramatut huumorimeelt, sain siiski sellest nii mõndagi kasulikku informatsiooni. Sain teada, kui vähe tegelikult teavad gümnaasiumi õpilased islamist ning, mis kõige tähtsam, sain teada, kui palju aitas kaasa üks huvitav loeng islami mõistmisele nende hulgas.

Krista T., Rakvere Gümnaasium

STATISTIKA

10C

1. Mis on Teie meelest islam?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Usk	21	77%	30	97%
Riik	4	15%	-	-
Kultuur	1	4%	-	-
Rahvus	1	4%	-	-
Ei tea	-	-	1	3%

2. Mis teeb islami eriliseks?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Reeglid	9	32%	-	-
Muu	6	22%	-	-
Terrorism	5	19%	4	13%
Ei tea	4	15%	-	-
Mitte midagi	2	7%	-	-
Pühendumine	1	4%	-	-
Traditsioonid	-	-	22	71%
Keel	-	-	2	6%
Midagi	-	-	2	6%
Ei tea	-	-	1	3%

3. Miks peaks tänapäeva eurooplane teadma midagi islamist?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Haritus	9	33%	17	55%
Ei peakski	5	19%	6	19%
Muu	5	19%	-	-
Peab teadma ohte	4	15%	-	-
Erinevus teiste uskudega	2	7%	-	-
Levik	1	4%	5	16%
Käitumist mõista	1	4%	-	-
Ei tea	-	-	3	10%

4. Mida arvate moslemi naiste riietumisest ja nende elust?

VASTUS	ENNE ISLAMULOENGUT		PEALE ISLAMULOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Alaväärne elu	9	33%	-	-
Liiga varjatud	5	19%	-	-
Range	5	19%	-	-
Ei meeldi	4	15%	-	-
Neil on palav	3	11%	-	-
Naljakas	1	4%	-	-
Piiratud	-	-	18	58%
Kaetud	-	-	3	10%
Ei tea	-	-	3	10%
Imelik	-	-	2	6%
Nõme	-	-	2	6%
Erinev	-	-	1	3%
Igav	-	-	1	3%
Normaalne	-	-	1	3%

5. Miks Teie arvates moslemeid peetakse esmajoones terroristideks? Põhjendage oma seisukohta.

VASTUS	ENNE ISLAMULOENGUT		PEALE ISLAMULOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Muud	13	48%	-	-
Pärit palju terroristide	5	19%	-	-
Usk ütleb	4	15%	-	-
Kardetakse erinevust	2	7%	-	-
Ei tea	2	7%	11	35%
Suhtumine teistesse uskudesse negatiivselt	1	4%	-	-
Meedia	-	-	12	40%
Riietus	-	-	5	16%
Suur hulk	-	-	2	6%
9/11	-	-	1	3%

6. Kujutage ette, et Teie vanemad on moslemid ning tahavad, et ka Teie seda oleksite. Kas ja kuidas saaksite neile öelda, et Te ei poolda nende usku, aga austate seda?

VASTUS	ENNE ISLAMULOENGUT		PEALE ISLAMULOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Ütlekski otse välja	18	67%	25	81%
Muud	7	26%	-	-
Koliks salaja välja	2	7%	-	-
Ei tea	-	-	4	13%
Pooldaks usku	-	-	1	3%
Ei kommen-taari, vist	-	-	1	3%

1. Mis on Teie meelest islam?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Usk	28	97%	24	100%
Kultuur	1	3%	-	-

2. Mis teeb islami eriliseks?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Tavad, kombed, taditsioonid	14	48%	13	54%
Erilisu, erinevus	4	14%	3	13%
Muu	4	14%	-	-
Ei tea	3	10%	-	-
Uskumine hauatagusesse ellu	2	7%	-	-
Järgijaid vähe	1	3%	-	-
Sõda	1	3%	-	-
Reeglid	-	-	2	8%
Riietus	-	-	2	8%
Palvetamine	-	-	1	4%
Mitu naist	-	-	1	4%
Paleed	-	-	1	4%
Midagi	-	-	1	4%

3. Miks peaks tänapäeva eurooplane teadma midagi islamist?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Haritus	11	38%	8	34%
Konfliktide ennetamine	7	24%	-	-
Mõistmine	4	14%	-	-
Suur hulk	3	10%	9	38%
Huvitav	2	7%	-	-
Ei peakski	2	7%	-	-
Kuidas käituda	-	-	2	8%
Kursis olemine	-	-	2	8%
Tolerantsus	-	-	1	4%
Tõekspidamised	-	-	1	4%
Erinevus	-	-	1	4%

4. Mida arvate moslemi naiste riietumisest ja nende elust?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Piiratud elu	8	28%	11	46%
Range	7	24%	-	-
Puudub võrdsus	7	24%	-	-
Ei meeldi	4	14%	-	-
Ei tea	2	7%	-	-
Harjumus	1	3%	-	-
Liialdatud	-	-	5	21%
Ebaaus	-	-	1	4%
Omapärane	-	-	1	4%
Lahe	-	-	1	4%
Võiks parem olla	-	-	1	4%
Pole piiratud	-	-	1	4%
Mitme naise pidamine	-	-	1	4%
Teistsugune	-	-	1	4%
Kaetud	-	-	1	4%

5. Miks Teie arvates moslemeid peetakse esmajoones terroristideks? Põhjendage oma seisukohta.

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Terror	9	31%	-	-
Usk ütleb	8	28%	-	-
Välimus, ole- mus, riietus	4	14%	7	29%
Sõjad	3	10%	-	-
Meedia mõju	3	10%	8	33%
Oma tahtmist saada	2	7%		
Usu nimel võib tappa	-	-	5	21%
Pärit palju terroristide	-	-	4	17%

6. Kujutage ette, et Teie vanemad on moslemid ning tahavad, et ka Teie seda oleksite. Kas ja kuidas saaksite neile öelda, et Te ei poolda nende usku, aga austate seda?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Igähele on õigus valida	13	45%	11	46%
Muud	6	21%	-	-
Ütleks otse välja	5	17%	12	50%
Vanemad mõistaksid	3	10%	-	-
Ei saaksi	2	7%	-	-
Rahulikult	-	-	1	4%

1. Mis on Teie meelest islam?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Usk	19	86%	19	90%
Terrorism	3	14%	2	10%

2. Mis teeb islami eriliseks?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Terrorism	10	45%	1	5%
Palverännakud	4	18%	-	-
Tavad, reeglid, kultuur, traditsioonid	3	14%	13	62%
Palvetamine	2	9%	-	-
Muud	2	9%	-	-
Pommid	1	5%	-	-
Riietus	-	-	2	10%
Levinud	-	-	2	10%
Teistsugune	-	-	1	5%
„Ossama“	-	-	1	5%
Tõekspidamised	-	-	1	5%

3. Miks peaks tänapäeva eurooplane teadma midagi islamist?

VASTUS	ENNE ISLAMILOENGUT		PEALE ISLAMILOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Haritus	5	23%	13	61%
Laialdane usu levik	5	23%	3	14%
Mitte solvata	3	14%	-	-
Ei peakski	3	14%	2	10%
Huvitav	2	9%	-	-
Palju uudiseid	2	9%	-	-
Muud	2	9%	-	-
Et karta	-	-	2	10%
Ei tea	-	-	1	5%

4. Mida arvate moslemi naiste riietumisest ja nende elust?

VASTUS	ENNE ISLAMULOENGUT		PEALE ISLAMULOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Muud	9	41%	-	-
Range	6	27%	-	-
Kaetud, ühesugune	3	14%	-	-
Traditsiooniline	2	9%	-	-
Ahistav	2	9%	-	-
Piiratud	-	-	16	75%
Igav	-	-	2	10%
Ei tea	-	-	2	10%
Normaalne	-	-	1	5%

5. Miks Teie arvates moslemeid peetakse esmajoones terroristideks? Põhjendage oma seisukohta.

VASTUS	ENNE ISLAMULOENGUT		PEALE ISLAMULOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Suur hulk ongi		54%	3	14%
Sõjapiirkond	6	26%	-	-
Uskumuse tõestamine	1	5%	-	-
Panevad pomme	1	5%	1	5%
Teadmatus, levinud arvamus	1	5%	1	5%
Muud	1	5%	-	-
Meedia	-	-	13	61%
Ei tea	-	-	2	10%
Ossama Bin Laden	-	-	1	5%

6. Kujutage ette, et Teie vanemad on moslemid ning tahavad, et ka Teie seda oleksite. Kas ja kuidas saaksite neile öelda, et Te ei poolda nende usku, aga austate seda?

VASTUS	ENNE ISLAMULOENGUT		PEALE ISLAMULOENGUT	
	Vastajaid	%	Vastajaid	%
Ütlekski otse välja	11	50%	18	85%
Ei saaks	5	22%	2	10%
Ei poolda	3	14%	-	-
Lahkuks	2	9%	-	-
Lepiks	1	5%	-	-
Ei tea	-	-	1	5%

UUT KODULEHEL

1. TASUTA MATERJALIDE UUS TELLIMISKORD

Nüüd võimalus tellida suurel hulgal raamatuid otse Egiptusest – <http://www.islam.pri.ee/tasuta/index.php>

2. DUA EHK SUPLIKATSIOON - <http://www.islam.pri.ee/duua.php>

3. ISLAMILOENG KOOLIDELE

audioloeng + Power Point presentatsioon (45 min või 1h30) islami tutvustamiseks, mis on küll mõeldud koolides kasutamiseks, kuid sobib kuulamiseks ka kõigile teistele huvilistele - <http://www.islam.pri.ee/loeng/index.php>

PEAGI KODUKAL:

1. PÜHA KORAAN

Suurade 78-114 tähenduse tõlge eesti keelde paralleelselt arabi keelse teksti ja transkriptsiooniga; juures Prohveti (saws) seletused tuntuimatest hadithikogumikest - <http://www.islam.pri.ee/koraan/index.html>

2. ÕPI ARAABIA KEELT!

Võimalus õppida araabia keelt päris tähestikust alates; tõlgitud õpik eesti keelde (tekstid, grammatika, harjutused) jne.

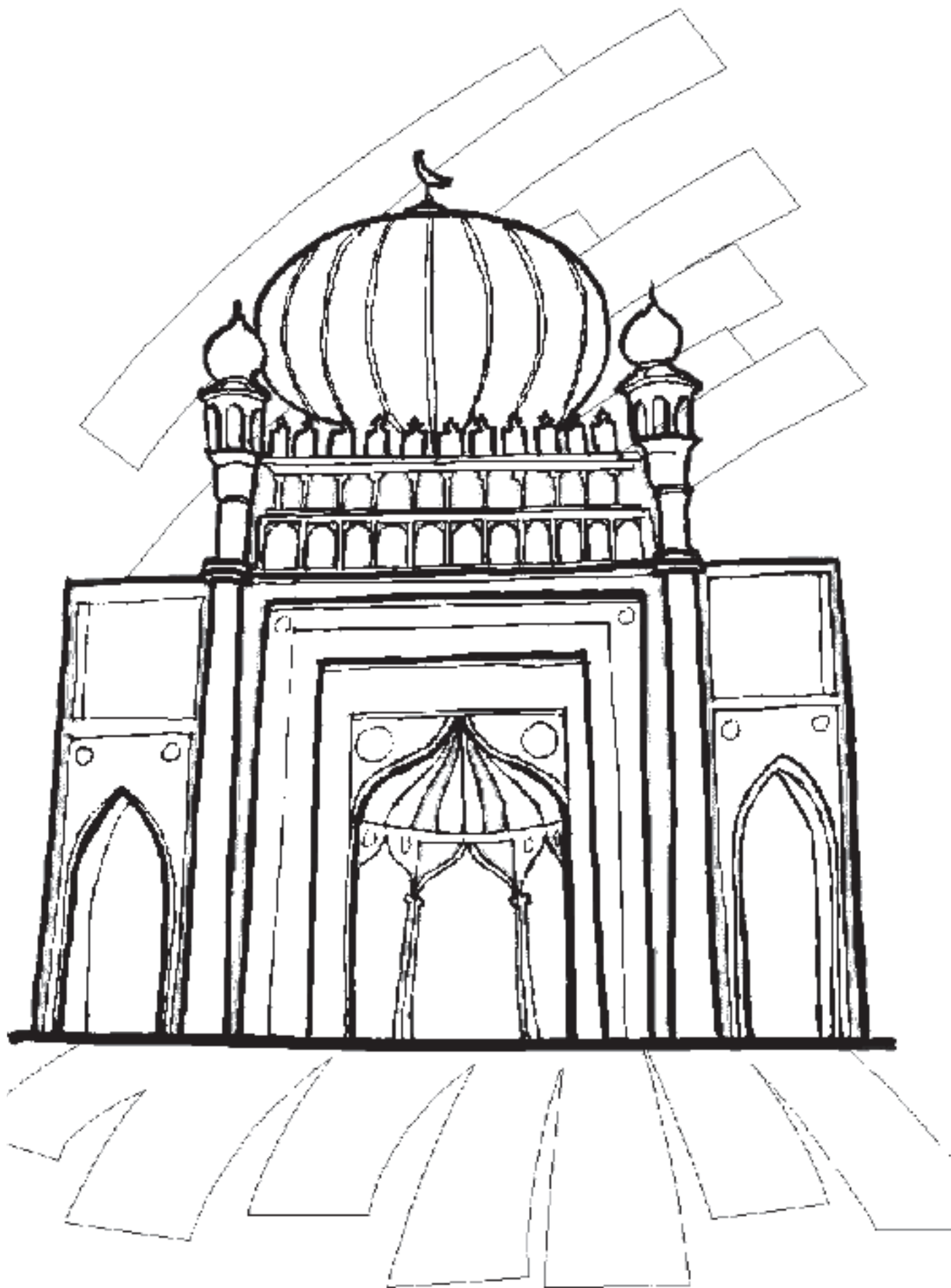
LASTELE

NUPUTA!

1. Viimane naine, kellega Prohvet Muhammed (saws) abiellus.
2. Selle suura võib leida Koraani viimasest st 30. osast.
3. Prohveti (saws) viimane tütar.
4. Viimane oluline lahing, millest Prohvet (saws) osa võttis.
5. Abdul-Muttalibi viimane poeg.
6. Viimase peamise islami koolkonna looja.
7. Prohveti (saws) naine, kes suri viimasena.

U	Y	U	G	A	E	A	F	H	I	T	P	U	G	A
U	K	V	B	H	R	A	W	D	K	X	Z	H	G	Q
Y	A	J	E	M	U	S	A	L	E	M	Q	K	G	R
H	M	A	B	E	H	U	N	A	I	N	N	G	P	F
X	A	A	B	D	U	L	L	A	H	T	Q	Y	K	P
E	M	R	H	I	S	F	L	Z	D	N	W	I	S	C
H	W	O	Y	B	P	A	R	G	O	H	T	R	O	C
C	D	G	C	N	T	E	C	S	A	Y	D	L	Z	C
Z	E	A	Y	H	X	R	Y	F	A	I	S	H	A	H
H	J	T	E	A	X	J	S	S	M	V	I	C	A	W
R	O	I	Z	N	C	A	R	Y	Q	T	N	M	J	I
S	R	O	S	B	E	H	A	N	U	M	I	M	M	H
O	L	N	X	A	X	Y	O	H	G	T	W	O	E	K
Z	D	V	J	L	G	Z	Y	A	A	E	A	A	B	P
R	S	A	N	N	A	Y	W	F	G	F	Z	T	J	J

А. Тентюков:

Охрана окружающей среды – это поклонение Аллаху

- Как получилось, что Вы обратились к Исламу?

Мой путь к Исламу, думаю, вполне обычен для многих из тех, кто пришел в эту религию в период духовного кризиса. Оказавшись по учебе в другой стране, в иной культурной среде, в более сложных жизненных обстоятельствах, выяснилось, что та система воспитания и тот набор базовых ценностей, который формировала меня как личность, в «домашней среде» уже недостаточны в новой ситуации для быстрого и эффективного решения повседневных задач.

Поэтому нужно было искать более мощный и более подходящий источник поддержания духовного стержня личности. Им после поисков для меня оказалась мусульманская религия. К Исламу пришел в Эстонии через татарскую культуру.

- Одна из областей Ваших интересов - экология. Каким образом это соотносится с Вашими религиозными убеждениями?

Экология, охрана окружающей природной среды занимается сохранением среды обитания человека, животных и растений от всевозможных загрязнений, будь то химическое, радиационное, биологическое, бактериологическое, генетическое, тепловое, звуковое, электромагнитное и др., а если все же такое загрязнение произошло, то изучает и практикует способы очищения от загрязнений.

Обобщая наиболее распространенную формулировку понятия «загрязнения», указанную в статье 2 Международной конвенции об охране морской среды границ Балтийского моря, с учетом понятия загрязнения, указанной в статье 364 Уложения о наказаниях Эстонской Республики, можно дать следующее определение: «Загрязнение означает внесение со стороны человека в окружающую среду такого вещества, энергии или отходов, которые могут быть опасными для здоровья человека, нанести ущерб живым ресурсам и экосистемам, быть препятствием правомерному использованию окружающей природной среды». В Коране относительно необходимости охраны окружающей среды говорится следующее: «Мы дали вам пристанище на земле, о люди, и предо-

15 декабря 1972 года Генеральная Ассамблея ООН объявила 5 июня Всемирным днем окружающей среды, который проводится в целях углубления осознания людьми необходимости беречь природу. Выбор даты обусловлен тем, что в этот день открылась Конференция ООН по проблемам окружающей человека среды (Стокгольм, 1972 год), за которой последовало создание Программы ООН по окружающей среде (ЮНЕП).

Также 5 июня 2000 года получила старт программа ООН, поддерживаемая ЮНЕСКО, «Тысячелетие окружающей среды, приступить к действию». Это еще одно напоминание людям о роли человечества в охране экологической среды.

О проблемах окружающей среды, о будущем Ислама в среде финно-угорских народов и др. мы беседуем с ученым и общественным деятелем Андреем Тентюковым, одним из первых мусульман в народе коми.

«Родом я из России, Республики Коми, коми по национальности, родился и вырос в городской среде, - рассказывает А. Тентюков о себе. - Мне 30 лет, в настоящее время нахожусь в связи с учебой и работой в другой финно-угорской республике, в Эстонии. Учусь на юриста-эколога, через самообразование и практику осваиваю такие специальности, как экологический интернет и радиожурналистика.

Я также руковожу тематическими проектами в области экологии и защиты прав потребителя, в основном информационно-образовательного характера, возглавляю ряд общественных организаций, в т.ч. финно-угорского направления. Работа по этим специальностям предполагает наличие широкого круга увлечений и научных интересов, например, политика, экономика, культура, образование, регионо- и религиоведение, биология, химия, география, право и этика, семья и личные отношения, права коренных народов».

ставили вам средства к жизни. Но как мало вы благодарны!» (7:10).

По моему мнению, экология защищает создания Аллаха от ущерба и порчи; создает необходимые условия для реализации таких исламских ценностей, как жизнь, семья и собственность; заботится о здоровье человека посредством защиты окружающей природной среды, сохранения качества природных ресурсов (например, воды, воздуха, почвы, потребляемых в пищу животных и растений) и их сбалансированного использования (добычи и переработки), а также через т.н. экологическую безопасность предприятий, согласно международным стандартам серии ИСО 14000 и другие виды сертификации.

Заниматься охраной окружающей природной среды в любом ее проявлении - один из важных способов поклонения Аллаху. В этом смысле экология на порядок выше и важнее, чем политика и экономика, поскольку без нее они не могут эффективно выполнять свои функции.

Без чистой воды и свежего воздуха, без пищи и природных ресурсов, без здорового населения любое государство обречено на гибель. Поэтому при любых других вопросах нужно всегда рассматривать и учитывать экологические моменты, ну, например, при оценке той же ядерной программы Ирана, или нефтедобычи, или туризма, или сельского хозяйства.

- Расскажите, пожалуйста, о Вашем видении путей решения современных экологических проблем?

Тут, на мой взгляд, первостепенная роль в повышении грамотности властей и населения в экологических вопросах. Тех, кто мало знает, можно всегда обмануть, ущемить их интересы, нанести ущерб, например, отправив в арабские или африканские страны на захоронение ядовитые промышленные отходы под видом гуманитарной помощи или же просто без опознавательной маркировки запрещенные к применению в других странах вещества для тех или иных видов промышленности (скажем, хладильный агент для промышленных холодильников).

Осознание важности вопросов охраны окружающей природной среды в Исламе, их всепроникающее значение в любых отраслях, будь то экономика, культура, политика, образование быстро и эффективно укрепляет безопасность любого государства и человека. Нужно обращать внимание на т.н. экологические показатели лю-

бой деятельности, например, много ли или мало каждый человек или предприятие использует в своей деятельности воды; бережет ли чистоту воздуха внутри помещения, например, через наименьшее использование источающих запахи искусственных материалов; каким видом источника энергии пользуется: за счет сжигания газа и нефти или ветра и солнца; что делает с отходами, бытовыми и промышленными: просто где-нибудь закапывает в землю, сливает без очистки в воду, или же отвозит мусор на специальные мусорные полигоны для вторичной переработки и безопасного захоронения.

Для благоприятного бытия в этом мире каждому человеку нужно быть немного экологом, специалистом в этой области, экологически грамотным гражданином всего земного государства. Есть набор знаний, который необходим каждому человеку, и который сравнительно нетрудно приобрести через обмен опытом с другими людьми и странами, через самообразование, через общеобразовательные и специализированные программы в учебных заведениях.

После того, как собран необходимый багаж знаний, нужно стараться изменить поведение человека и деятельность промышленных предприятий, сельское хозяйство в сторону природо- и человекосберегающего характера, например, я имею в виду, смену устаревших технологий производства на более современные, на более экологически безопасные, через переход от истощительного и «химического» земледелия к натуральному, без использования искусственных химических удобрений и ядохимикатов, через переход от ископаемых источников энергии (уголь, нефть) к возобновляемым (ветер, солнце). Уголь и нефть это, прежде всего, ценное химическое сырье, а не только материал для производства топлива и сжигания в целях получения электроэнергии.

- Вы активно занимаетесь историей, культурой, этнографией финно-угорских народов. Несмотря на некоторые усилия на протяжении многих веков, Ислам так и не проник в финно-угорское пространство. Почему?

Сам я занимаюсь историей, культурой и этнографией финно-угорских народов постольку-поскольку, скорее как любитель-полупрофессионал, «по пути» решения, например, экологических и регионоведческих вопросов. Для решения сложных и трудных вопросов, например, в экологии, нужно знать и другие отрасли, например, химию, биологию, экономику, а в случае с коренными

народами - и историю, и культуру, и этнографию, потому как зачастую корни проблематики уходят как раз глубоко в другие отрасли. Вот и ищешь, как говорится, «не там, где светло, а там, где потяно».

Почему Ислам ранее не проник в финно-угорское пространство? Финно-угорские народы являются по сути своей коренными народами, живущими не одно тысячелетие на конкретной территории. В большинстве своем они исповедуют «природную» религию, обычно не совсем верно называемую «языческой».

Религия коренных народов, на мой взгляд, во многом близка к Исламу: многогранная связь с природой и уважительное к ней отношение, преимущественно элементы Единобожия, характер личности и общества близки к мусульманскому стилю. Это, в свою очередь, позволило носителям такой религии вполне успешно на протяжении тысячелетий сохранить свою самобытность, биологическое и культурное разнообразие в сложном и постоянно меняющемся мире. Видимо, до сих пор коренным народам вполне хватает своей религии для решения своих повседневных задач, поэтому и почти нет спроса на ее обновление или смену.

Другая причина может быть в том, что до сих пор ни мусульманским проповедникам, ни простым верующим, интересующимся этими народами, по причине поверхностного подхода, недостаточности информации, знаний и практических навыков не получилось найти достаточно точек соприкосновения национальных культур коренных народов и Ислама. В общем, я хочу сказать, что раз результата нет, то, значит, что-то не так было сделано.

- Есть ли перспективы изменить эту ситуацию?

Что касается того, сможет ли Ислам войти и в финно-угорское пространство, то тут, как и в юриспруденции, вопрос времени и обстоятельств. Согласно различным исследованиям на данный момент финно-угорские народы переживают кризис, многие из них находятся на грани вымирания, их качество жизни в целом по многим показателям на несколько порядков ниже, чем они могли бы быть с точки зрения общего понимания благополучия и счастья.

Одна из объективных причин этому – значительное отставание образа жизни и стиля мышления коренных народов от общих мировых тенден-

ций, связанных с резким и гипертрофированным ростом экономики стран и регионов, мировой демографией, многократным увеличением скорости общения, истощением природных ресурсов. Народы и каждый их представитель в отдельности из-за недостатка знаний и навыков в новой ситуации просто не успевают правильно реагировать на изменения и дополнения в их повседневной жизни.

А поскольку религия служит основой мировоззрения и миропонимания, а они в свою очередь формируют образ жизни и стиль мышления, то для выхода из кризиса нужно «провести ревизию» в тех религиозных постулатах, что используется тем или иным народом, убрать уже ненужное и добавить недостающие части, восстановить неработающие, сформировав тем самым новую культуру «национально-исламского» характера вместо «национально-языческого».

Но это пока из серии «что делать?». Важно еще и то, «как все это сделать?».

Вкратце же для этого нужно больше общения и исследований на соответствующие темы, необходим синтез и анализ ключевых компонентов развития народа в связке с изучением и сравнением с Исламом. Особенно стоит обратить внимание на возможности мусульманской религии по сохранению и развитию национальных культур и народов через гармоничную и ненавязчивую интеграцию в них исламских ценностей и инструментов.

- По Вашему мнению, будет ли Ислам когда-нибудь массовой религией у финно-угорских народов?

Пока трудно сказать что-то определенное на данный счет. Если получится так, что с Исламом финно-угр будет более счастливым и благополучным, чем сейчас, то это вполне реально.

Вопрос только в том, как грамотно создать «спрос и предложение» на Ислам, если выражаться экономическими терминами. Допустим, через просвещение, через переводы смыслов Корана и его комментариев на финно-угорские языки с уже имеющихся русскоязычных материалов хотя бы как информационно-ознакомительная литература. Чем мусульмане хуже тех же христиан, которые уже переводят ту же Библию на финно-угорские языки? Другое важное направление - это изучение финно-угорских культур и Ислама, как наук, с целью найти в них пути для гармоничного «встраивания» мусульманских

ценностей, тем самым укрепляя эти культуры и повышая их жизнеспособность в мировом пространстве.

- Как сегодня различные финно-угорские народы (не только в России) воспринимают Ислам?

Среди финно-угорского сообщества пока к Исламу отношение весьма настороженное. Радикальная подача Ислама некоторыми его последователями, географическая «оторванность» мусульманской религии от территорий проживания финно-угорских народов, сильная внешняя разница по понятиям и правилам Ислама и природной религией коренных народов и отсутствие или недостаточность межрелигиозно-межкультурного диалога - все это пока создает преграды, хотя и преодолимые, для благожелательного отношения к Исламу.

Тем не менее, в каждом финно-угорском регионе проживают народы, чьей религией издревле был Ислам. Они ведут общественную деятельность, например, через свои национально-культурные объединения. Обычно национально-религиозная обстановка в таких регионах относительно спокойная, и там «этнические мусульмане» на своем личном примере показывают положительные стороны исламского стиля жизни и образа мышления.

Поэтому отношение к Исламу на более дружественное можно как раз начать менять через сотрудничество мусульманских и финно-угорских общественных объединений, через совместные мероприятия и проекты, через общественную активность исламской общины в регионах, через социальные, экономические, экологические, образовательные проекты, а не только посредством культурно-массовых мероприятий.

- Каково положение мусульман в Эстонии сегодня? Как коллеги-эстонцы реагируют на Ваш религиозный выбор?

Коллеги-эстонцы реагируют спокойно, с интересом, пониманием и уважением. Сам же я стараюсь лишней раз без весомого на то повода не афишировать свои религиозные предпочтения. Я не сторонник зарабатывания людского признания религиозной рекламой.

Что касается положения мусульман в Эстонии сегодня, то конфликтов на религиозной почве в стране вроде пока нет, ситуация в общем и целом достаточно спокойная. По моим наблюдениям простого жителя мусульмане Эстонии живут

как-то сами по себе, деятельность в основном ведется через национально-культурные общины. В общественно-политической жизни государства исламское сообщество за редким исключением мало, если вообще, заметно.

Одна из причин этого - сравнительно низкий спрос населения и политического актива Эстонии на религиозный компонент при ведении своей деятельности. Согласно недавним исследованиям общественного мнения, проведенным Европейской комиссией, Эстония является одной из самых нерелигиозных стран в Европе. Всего 29% опрошенных придают важное значение религии. Это во-первых.

Во-вторых, на прошедших мартовских парламентских выборах в Эстонии в этом году «Партия христианских демократов Эстонии» не прошла в нынешний состав парламента, набрав всего около 9500 голосов, что, например, в 4 раза меньше числа поддержавших экологическую «Партию зеленых Эстонии».

Исламской партии в Эстонии по понятным причинам не существует. На уровне общественных организаций, согласно государственному регистру юридических лиц Эстонии, действует четыре структуры: «Исламская община Эстонии» (г. Таллинн, с 2004 года), «Центр исламской религии и культуры «Нур» (г. Маарду, с 2001 года), «Эстонский центр исламских исследований» (г. Тарту, с 2006 года), «Исламский полумесяц в Эстонии» (г. Таллинн, с 2000 года).

Если анализировать их активность по двум показателям – проектная деятельность и информационное обеспечение, например, в Интернете, то по первому критерию на данный момент у меня мало данных, хотя вполне можно предположить, что проектная деятельность ими все же ведется через национально-культурные объединения в рамках интеграционной программы Эстонии. Их цель - сохранение и развитие национальной культуры, существенной частью которой традиционно является Ислам.

По второму лишь у «Эстонского центра исламских исследований» есть интернет-портал на эстонском языке (<http://www.islam.ee>). Кроме него есть и другие странички на эстонском языке, которые ведут инициативные группы, например <http://www.islam.pri.ee>.

Есть странички в интернете, в т.ч. и на русском языке, и у национально-культурных общин, например, «Азербайджанского культурного центра

в Эстонии», <http://www.azeri.ee>.

Отдельно анализ активности исламской общины в Эстонии мною не проводился, поэтому приведенная выше информация лишь результаты личных наблюдений простого жителя.

- Оглядываясь назад, что Вы можете сказать сегодня насчет того, как Ислам изменил Вашу жизнь за эти 7 лет? Помогает ли религия в Вашей работе? Как это сказывается на юридической практике?

Ислам, а точнее ежеминутное следование его ценностям и принципам, изменил мою жизнь в принципиально лучшую сторону, и ее развитие идет сравнительно эффективно и быстро. Жить и работать стало легче и счастливее в виду более глубокого понимания происходящего и следования исламскому правилу «не навреди», а также повышенной чувствительности близости и поддержки Всевышнего.

Хотя круг забот и задач расширился и кое-где усложнился, постоянно существует творческая подпитка, появилось больше осмысленности и целеустремленности, критичности, гибкости, мудрости, уверенности и смелости в том, что и как делаешь. В юридической практике справедливые «мирские» варианты преодоления конфликтов на основе исламских ценностей видны уже на ранних стадиях решения юридического происшествия, т.е. поиск справедливого решения стал более быстрым и эффективным.

- Как это - быть первым коми-мусульманином? Что Вы чувствуете, понимая, что Вы - первый последователь Ислама в своем народе, своего рода пример?

Вы знаете, вполне возможно, что, помимо меня, есть и другие коми-мусульмане. Пока еще не было проведено исследования на предмет того, кто первый им стал. Потому я бы не стал утверждать, что именно я стал первым коми-мусульманином.

Если говорить о том, что такое быть коми-мусульманином, с точки зрения национальной, личной и общей ответственности, то тут нужно, на мой взгляд, обратить внимание, прежде всего, на два момента.

Во-первых, относительно самой ответственности не следует брать на себя больше, чем сможешь вынести. Как говорится в Коране, «не возлагает Аллах на душу ничего, кроме возможного для нее». Другими словами, нужно уметь распреде-

лять объем ответственности по выполняемым действиям в соответствии с обстоятельствами, особенно когда живешь и действуешь в многонациональном и многокультурном обществе. Это позволяет весьма эффективно избежать лишних моральных и физических стрессов и снизить иную напряженность в любой социальной группе.

Отсюда следует постепенное изменение окружающей среды в сторону Ислама. В повседневной жизни я стараюсь постепенно и по-разному следовать мусульманским нормам поведения, подбирая тем самым наиболее гибкий вариант исламского стиля жизни, приемлемого для любого стороннего наблюдателя и тех, кто со мной рядом, кто находится в моей социальной группе общения (т.н. мягкая интеграция меньшинства в большинство, когда отсутствует агрессивность и отторжение относительно «неисламского», своего рода параллельное сосуществование разных стилей жизни и образов мышления).

Мягкая интеграция сложнее, но эффективнее в конечном итоге, потому как аккуратна и незаметно замещает другие, менее жизнеспособные стили поведения. Она требует во многом нестандартных и творческих моделей поведения, большей гибкости, мудрости, терпения и умения соединять казалось бы несоединяемое.

Во-вторых, ответственность за выживание и гармоничное развитие своего народа и других финно-угорских народов и территорий их проживания для сохранения естественного национального разнообразия. Для этого там, где это возможно и не противоречит исламским ценностям, нужно провести интеграцию национальных ценностей в исламский стиль жизни и образ мышления, «сплавнение» мировой религии и национальной культуры на примере конкретного индивида с тем, чтобы показать и доказать возможность исповедывания Ислама любым народом. Там же, где все-таки противоречит, нужно подобрать исламскую модель поведения, наиболее близкую к национальной с учетом всех важных обстоятельств существования конкретного национального обычая.

Беседовал Абдулла Ринат Мухаметов

Koraaninurk

97. SUURA – ÄL-QADR– SAATUS (5 äjät)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	bismilläähi r-rahmäani r-rahiim.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Tõesti, Me saatsime selle alla ¹ Saatusse Ööl ^{2 3} .	innä änzalnäähu fii leilati l-qadr.	إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
2	Ja mis ütleks sulle, mis on Saatusse Öö?	wa mää ädraaka mää leilatu l-qadr.	وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ
3	Saatusse Öö on parem kui tuhat kuud ⁴ .	leilatu l-qadri ħairum-min älfī šahr.	لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ
4	Inglid ja Vaim ⁵ (<i>peaingel Gaabriel</i>) laskuvad sel ööl Isanda loal maale kõigis asjus.	tänäzzälu l-mälää'ikätu wa r-ruuĥu fiihä bi-'idni rabbiĥim-min kulli ämr.	تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ
5	(<i>Sellel ööl kestab</i>) rahu koidikuni.	säläämun hiiä ħättä maṭla' i l-fäẓr	سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

¹ Ibn Abbas (رضي الله عنه) jutustas: „Jumal saatis Koraani Kaitstud Kirjatahvliil (85:22) ühekorraga alla Võimu Kotta (*bäitu l-'izzä*), mis on selle maailma taevas. Seejärel tuli see osadena Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) juurde alla, vastavalt sündmustele, mis 23 aasta jooksul aset leidsid.“ (At-Tabari 24:531, 532, Al-Qurtubi 20:130)

² Vaata ka 44:3, 2:185.

³ Aisha (رضي الله عنها) jutustas: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Otsige Saatusse Ööd Ramadanikuu kümne viimase öö paaritute ööde hulgast.“ (Sahih Al-Bukhari 3/ 2017) (*NB! Islamis arvestatakse kuupäevi päikeseloojangust päikeseloojanguni, seega eelneb (mitte ei järgne) paaritu kuupäevaga öö paaritu kuupäevaga päevale!*)

⁴ Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas : Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kes seisab (*palves*) Saatusse Ööl uskudes ning oodates tasu (*Jumalalt*), sellele antakse ta eelnevad patud andeks.“ (Fath Al-Bari 4:294, Sahih Muslim 1:523)

⁵ Vaim ehk peaingel Gaabriel on siin eraldi välja toodud kui oma grupi (st inglite) teada, tuntud ning väljapaistev esindaja. (Tafsir Ibn Kathir 97)

IQRA

Toimetajad: Aisha ja Khadeja

Kujundus: Airi Hunt

Pildid: erakogu, internet

Kontakt ja ideed saata: info@islam.pri.ee

Mošee ja Eesti Islami Kogudus: Keevise tn 9, 11415 Tallinn, telefon 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub inshallah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.

Ежемесячник мусулман Эстоний "ЙКРА" выходит каждый месяц. Все мусулманы Эсоний могут участвовать и писать на эстонском или русском языке.

